TISZAUGI ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Tiszaug
2025

Tartalomjegyzék

I. HELYZETELEMZÉS ... 2
AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI ... 2
INTÉZMÉNYÜNK ADOTTSÁGAI ... 2
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP ... 3
GYERMEKKÉP ... 3
ÓVODAKÉP ... 4
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI ... 7
AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA ... 7
AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ... 10
AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA ... 16
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI ... 20
SZEMÉLYI FELTÉTELEK ... 20
TÁRGYI FELTÉTELEK ... 21
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE ... 22
AZ ÓVODA KAPCSOLATAI ... 23
A CSALÁD BEVONÁSA AZ ÓVODAI ÉLETBE ... 23
CSALÁDSEGÍTÉS, GYERMEKVÉDELEM ... 26
SZAKMAI KAPCSOLATAINK ... 27
KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁCIÓJA ... 28
AZ ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA ... 32
ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI ... 35
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI ... 35
JÁTÉK ... 35
VERSELÉS, MESÉLÉS ... 38
ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC ... 41
RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA ... 44
MOZGÁS ... 45
A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE ... 48
MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK ... 51
A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS ... 54
VII. INNOVÁCIÓS PROGRAMOK ÉS ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELE ... 55

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi, csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy ki a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

-Varga Domokos-

I. HELYZETELEMZÉS

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Intézmény neve:	Tiszaugi Óvoda és Mini Bölcsőde
Címe:	6064 Tiszaug, Móra Ferenc u. 2.
Telefon:	+36 70 6030820

INTÉZMÉNYÜNK ADOTTSÁGAI

Az óvoda földrajzi környezete, a társadalmi bázis, szociokulturális háttér

Tiszaug község Bács-Kiskun vármegye határán fekszik. Lakosainak száma megközelíti az 1000 főt. A Tisza vonzása miatt sokan vásárolnak a községben hétvégi házat, hiszen a gyönyörű természeti környezet számos lehetőséget nyújt a kikapcsolódni, pihenni vágyóknak. A Holt-Tisza és az élő Tisza ölelésében helyezkedik el a község. Munkalehetőséget a helyi szociális intézmények biztosítanak, illetve Lakiteleken, Kecskeméten, Kunszentmártonban, Cserkeszőlőn helyezkednek el.

A környező településekről is fogadunk gyermekeket, mert a szülők élnek a szabad óvodaválasztás lehetőségével.

A település egyedüli oktató-nevelő intézményeként működünk, mivel az általános iskolát jó néhány évvel ezelőtt be kellett zárni az alacsony gyermeklétszám következtében.

Egy óvodai csoporttal működik intézményünk. A maximálisan felvehető gyermeklétszám: 25 fő.

Óvodánk tárgyi felszereltsége

Az óvoda épülete 1990-re alakult át óvodává a volt iskola épületéből hozzáépítéssel. Az épület homlokzata 2009 nyarán kapott esztétikus, új külsőt: nyílászárócsere és festés történt. Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztosítsa egészségük megőrzését, nevelését, fejlesztését.

Az óvoda 2019. szeptemberében ünnepelte 70 éves évfordulóját. Az épület két csoportszobából áll, melyből az egyik tornaszobaként funkcionál. Két mosdó áll a gyerekek rendelkezésére (fiú-lány), valamint egy tágas öltöző, folyosó és iroda. Az épület hátsó részében helyezkedik el a

dolgozói öltöző, mosdó, fejlesztő szoba, raktár, kazánház, mosókonyha és végül a melegítő konyha.

Óvodánk udvarán füvesített, részben betonozott járda és egy hatalmas fedett terasz áll a gyermekek rendelkezésére. Az udvaron még mászókák, homokozó, fából készült kisvonatok, rugós hinták, mérleg hinták, kis kerti kiülő, fahinta található.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

GYERMEKKÉP

Hitvallásunk a gyermeki személyiségről, a személyiség fejlődéséről, fejlesztéséről

A gyermeki személyiséget úgy határozzuk meg, mint egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum. Az egyén szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés – az érés – sajátos törvényszerűségei, spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Ezen tényezők együttes hatásának következtében a gyermek sajátos és egyenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Minden óvodás korú gyermekről odaadóan gondoskodunk és biztosítjuk számukra a személyes védelmet. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek óriási szerepet tulajdonítunk. Óvodánk gyermekközpontú nevelési intézmény, ahol a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére, nevelésére, fejlesztésére törekszünk. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön s a meglévő hátrányai csökkenjenek. Semmiféle előítéletnek nem adunk helyt.

Meggyőződésünk, hogy a gyermeki személyiségfejlődés tudatos támogatására, egyéni készség- és képesség fejlesztésére szükség van. Hisszük, hogy többletképesség, érdeklődés van a gyermekekben, amelynek felismerésével a tehetségüket már az óvodában kibontakoztathatják. Nevelőmunkánk eredményeként az óvodánkba járó óvodás korú gyermekek személyiségére - egyéniségük és fejlettségük által meghatározott szinten, - jellemző a testi és lelki egészség, edzettség, pozitív énkép, magabiztosság, érzelem gazdagság, együttérzés, kíváncsiság. Elfogadják önmagukat és másokat olyannak, amilyenek, de képesek a változásra. Képesek fantáziadús és ötletes alkotásokat létrehozni, gondolataikat tudják és

merik elmondani, védik a környezetük értékeit és az élő természetet. A keresztény kulturális értékekkel formálódik nemzeti identitástudatuk.

ÓVODAKÉP

Pedagógiai felfogásunk, alapelveink

„Barátom, ne kényszerrel oktasd a gyermekeket, hanem játszva úgy, hogy előbb fürkészd ki hajlamukat"

-Platón-

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A nevelőmunkánk során szoros kapcsolatot tarunk a családdal. A gyermek személyiségének alakulásában meghatározónak tekintjük, hogy milyen nevelési hatások érik a családjában. Ezért nagyon fontos a családok nevelési szokásainak a megismerése, a családi és az óvodai szokások közötti eltérés csökkentése. Nevelésünk során, napi szinten együttműködünk, segítjük és erősítjük a családokat.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Nevelési alapelveink, hogy: a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi; a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását; az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Alapelveink megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- ✓ a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
- ✓ a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról;

- ✓ e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről;
- ✓ a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Minden pedagógiai intézkedésünket a gyermek személyiségéhez igazítjuk. Az óvodánkban komplex nevelés folyik. A nevelési területek differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően egységet alkotnak. Óvodánkban a gyermeket féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság veszi körül, messzemenően figyelembe vesszük a gyermek testi-lelki szükségleteit.

Minden kisgyermekkel személyes, bensőséges kapcsolatot alakítunk ki, személyiségét tisztelettel, szeretettel, megbecsüléssel és bizalommal vesszük körül. Minden gyermek megkapja az egyéni, differenciált bánásmódot. Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakítunk ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra, a gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeljük.

A megfelelő életvitelt, az egészséges életmód iránti igény kialakítását alapvető fontosságúnak tartjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk a rendszeres életritmus, a megfelelő napirend kialakítására. A helyes tisztálkodási-, öltözködési- és táplálkozási szokások megalapozásában fontos szerepet vállalunk. A felfokozott mozgásigényt a gyermek életkori sajátosságának tekintjük, melynek kielégítését nem akadályozzuk.

Óvodánkban alapelv, hogy a gyermek találja meg helyét a közösségben. Olyan légkört teremtünk, ahol a gyermek igényévé válik a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor – ha arra van igénye – egyedül is tevékenykedhet. Ilyenkor a többiek alkalmazkodnak hozzá.

A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszközének a játékot tekintjük, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben, illetve játékban megvalósuló tanulási formák. Az óvodai életet úgy szervezzük, hogy a gyermeket a többi gyermekkel és a felnőttekkel való kapcsolatai során pozitív, kedvező hatások, élmények érjék, hogy a gyermek az óvodapedagógusokban és az óvodában dolgozókban társra, ha kell, természetes támaszra találjon. A gyermeket körülvevő felnőttek modellszerepét kiemelkedő jelentőségnek tekintjük.

A gyermek számára biztonságot nyújtó, megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszert alakítunk ki, amely segíti őt abban, hogy a körülötte lévő szűkebb és tágabb környezetben az emberi érintkezés alapvető szabályait elsajátíthassa. A szokásrendszeren és az együttélésből fakadó interakciókon keresztül fejlődik a normarendszere, amely a további fejlődési szakasznak, az iskoláskornak az alapja s egyben a felnőtté válás feltétele is.

Valódi tudásnak tekintjük azt, amit a gyermek maga fejt meg, cselekvésen keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében a gyermeket sok-sok tapasztalathoz juttatjuk, biztosítjuk, hogy minél több élményt szerezzen. A cselekvések során alkalmat adunk arra, hogy kielégíthesse kíváncsiságát, érdeklődését, kreativitását, a cselekvés örömét. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulást az óvodai tanulás útjának tekintjük.

Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömének, az emberi értékeknek átélésére. Az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszert a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira építjük.

Csoportos tevékenységek esetén is figyelünk az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására. A tevékenységekhez biztosítjuk a megfelelő helyet, eszközöket és a szabad választás lehetőségét.

Fejlesztjük a gyermekek átlagon felüli képességeit, támogatjuk a tehetségígéretek kibontakozását.

Óvodánkba befogadjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermeket. Olyan elfogadó, fejlesztő hatású pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a különbözőségek felé fordulás gyermek és felnőtt számára természetes. Biztosítjuk a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei számára önazonosságának megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Óvodánk külső esztétikája, gyermekhez közel álló környezete, dolgozóink gyermekszeretete, szakmai felkészültsége optimális feltételeket teremt a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges nevelésnek. A gyermekek számára olyan körülményeket biztosítunk, ahol minden gyermeknek lehetősége van arra, hogy hozzáférjen az óvodai nevelés minden tárgyi és pedagógiai szolgáltatásához.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI
AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelést a gyermeki személyiségfejlesztésben kiemelt jelentőségűnek tekintjük, hiszen alapozó szerepe miatt döntően befolyásolja a nevelés egész folyamatát. A testi és lelki szükségletek kielégítésével a gyermek testi és lelki egészségét alapozzuk meg.

Célunk a gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, harmonikus testi és lelki fejlődésének elősegítése, ide értjük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is. Célunk a biztonságos környezet és ehhez szükséges eszközrendszer megteremtése.

Feladatunk az optimális, a gyermek életkorának megfelelő életritmus kialakítása, ahol a gyermekek biztonságban érzik magukat. Egészséges és biztonságos környezetben olyan szokás- és szabályrendszert alakítunk ki, melyben könnyen eligazodnak. A környezettudatos magatartási formák kialakítása, mely során felkeltjük a gyermekek felelősségérzetét környezetük óvása iránt.

Megfelelő szakemberek bevonásával ellátunk speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatokat különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

Az egészséges életmódra nevelés területei:

- ✓ gondozás
- ✓ testi nevelés
- ✓ egészségvédelem, edzés

A gyermekek gondozása

Az egészséges életmódra nevelés területén kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek gondozására. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, szorosan együttműködve a gondozást végző dajkával. A gondozottság – ápoltság – a gyermek számára jó közérzetet biztosít, a megszokott, rendszeres időben végzett tevékenységeket a gyermekek örömmel végzik.

A *testápolás* területén a tisztasági igény kialakítására törekszünk. A gyermekeket testi szükségleteik jelzésére, szóbeli kifejezésére késztetjük. Együttműködve segítjük az önálló testápolás – mosakodás, törölközés, fésülködés, körömtisztítás, fogmosás, orr, fül, szemtisztítás – műveleteinek elsajátítását.

Az *öltözködés* közben szükség szerint segítjük a gyermekeket, gyakoroltatjuk a ruházat fel és levételét, cipőfűző megkötését, ruhájukkal való gondos bánásmódot. Arra törekszünk, hogy a rendezett külső megjelenés igényükké váljon.

Az *étkezés* területén a kulturált étkezési szokásokat kialakítjuk; a helyes viselkedést étkezés közben, az evőeszközök helyes használatát, udvariassági szabályokat, ízléses terítést.

A tevékenységek gyakorlása során a környezet rendjének megőrzésére és kialakítására neveljük a gyermekeket.

A tevékenységeket segítséggel, kis segítséggel és önállóan végzik, melynek mértéke életkornak megfelelően bővül, szokás- és szabályrendszerünk kiteljesedik.

A *testi nevelés* során valósítjuk meg a gyermek testi szükségleteinek kielégítését mozgásigényének kielégítését harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítését testi képességei fejlődésének segítését.

A mozgás a gyermek alapvető testi szükséglete. A sokféle rendszeres és örömteli mozgáslehetőséggel hozzájárulunk a légzési és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. A mozgásformák sokszori gyakorlásához optimális feltételeket teremtünk óvodánk udvarán, helyiségeiben, valamint megfelelő számú és minőségű mozgásfejlesztő eszköz biztosításával. Tornatermünk igényesen összeválogatott, gazdag eszköztára szolgálja, rendszeres, szervezett, sokoldalú mozgás célzott fejlesztését.

Sétákat, kirándulásokat, játékos mozgásos programokat szervezünk, kiemelt figyelmet fordítva a környezetbarát közlekedés elősegítésére, alkalmanként szülőkkel közösen.

A levegőzés fontos élettani hatású. Időjárástól függően a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végzik. A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességek, a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását is. Udvarunk kialakítása lehetőséget ad a mozgás különböző formáinak gyakorlására, az örömteli időtöltésre a játékra.

Megteremtjük az aktív és passzív pihenés tárgyi feltételeit, a nyugodt légkört. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni alvásigényét és szokásait. Az elalvás előtt rövid mesét mondunk a gyermekeknek, halk énekléssel, zenével nyugtatjuk őket.

Az egészséges táplálkozás érdekében szoros kapcsolatot tartunk az élelmezésvezetővel. A gyerekek étrendjét lehetőség szerint kiegészítjük vitamindús zöldségekkel, gyümölcsökkel, melynek megvalósításához a szülők segítségét is kérjük.

Egészségvédelem, edzés

Fontos feladatunknak tekintjük a ránk bízott gyermekek egészségének védelmét, megóvását, melynek megvalósítását a gondozási feladatok ellátása segíti elő. Az egészség megőrzéséhez fontos, hogy a gyermek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás és a környezet változásaihoz, ellenállóvá váljon a betegségekkel szemben. Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk a környezet tisztán tartására, portalanításra, fertőtlenítésre, folyamatos szellőztetésre, zöld növények elhelyezésére, megfelelő páratartalom és levegőtisztításra, valamint a nyugtató hatású színharmóniára.

Megfelelő, réteges öltözködéssel védjük a gyermekek egészségét. A nap folyamán folyamatosan biztosítjuk a megfelelős mennyiségű folyadékot. Figyelemmel kísérjük a gyermekek egészségi állapotát, melyről a szülőket rendszeresen tájékoztatjuk.

A testi épség védelme és a balesetek megelőzése magába foglalja a személyi, tárgyi feltételek biztosítását, a használati tárgyak ellenőrzését és karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. A gyermekek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük, hozzájárulva ezzel a gyermekbalesetek megelőzéséhez. A gyermekekben igyekszünk kialakítani saját testi épségük megőrzését, társaik testi épségének védelmét. Az egészség védelmét és a balesetek megelőzését a gyermekekkel közösen kialakított szabályok is szolgálják.

A gyermekek testi edzettségét a levegő és a napfény együttes hatásával biztosítjuk. Nyáron figyelmet fordítunk a nap káros hatásának kiküszöbölésére, biztosítjuk, hogy a gyermekek fedett teraszon, árnyékban tevékenykedjenek, Ellenálló képességük növelése érdekében különböző mozgásos fakultációkat szervezünk.

A gyermekek eredményes egészséges életmódra nevelése érdekében szorosan együttműködünk a családdal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ A gyermekek szokásává válik a rendszeres, gondos, önálló tisztálkodás:
  - figyelmeztetés nélkül mosakodnak a nap során,
  - mosakodás előtt a ruhájuk ujját feltűrik,
  - használják a körömkefét,
  - szárazra törlik a kezüket,
  - használják a WC-t, használat közben vigyáznak a WC és a mosdó rendjére,
  - megmossák a fogukat, a fogápoló szereket tisztán tartják,
  - szükségnek megfelelően fésülködnek,

- szükségnek megfelelően használják a zsebkendőt.

✓ Szilárd szokások alakulnak ki az étkezés közbeni kulturált magatartásban:
- megfelelő mennyiségű ételt szednek,
- vigyáznak az asztal és környéke esztétikus rendjére,
- helyesen használják a kanalat, villát, gyakorolják a kés használatát,
- étkezés közben csendesen beszélgetnek.

✓ Önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek és vetkőznek:
- ruháikat, ágyneműjüket rendben tartják,
- ha melegük van, vagy fáznak, önállóan segítenek magukon,
- cipőjüket az épületbe lépés előtt letisztítják,
- cipőfűzőjüket megkötik.

✓ Délutáni pihenéskor segítséggel betakaródznak, kényelmesen elhelyezkednek az ágyon:
- pihenőidő alatt társaikat nem zavarják.

✓ Szívesen tartózkodnak a szabadban, bekapcsolódnak a mozgásos tevékenységekbe.

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Óvodánk másodlagos szocializációs színtér, így döntő hatású környezet az érzelmek alakításában.

Az óvodás korú gyermekek alapvető szükséglete az érzelmi biztonság, az érzelem vezérelt tevékenység, tapasztalás útján történő megismerés, az élmény fonalán haladó gondolkodás.

Módszertani kultúránk kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére, és megosztjuk egymással ez irányú módszertani tudásunkat. Használjuk a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Lehetővé tesszük a gyermekek számára a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.

Célunk érzelmi biztonságot nyújtó, otthonos, derűs, szeretetteljes légkörben a gyermekek alapvető erkölcsi normáinak, tulajdonságainak megalapozása. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék.

A nyugodt légkör elősegíti a kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, önbizalom, önértékelés fejlődését, a gyermekek érzelmi biztonságának kialakulását, különös figyelemmel a viselkedési és beilleszkedési nehézségekkel küzdő, szociálisan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekre.

Feladataink:

Interperszonális kapcsolatok alakítása, mely egyaránt értendő a gyermek-gyermek és gyermek-felnőtt kapcsolatára. Ehhez szükséges a szeretet és kötődés igényének, a kapcsolatfelvétel képességének folyamatos fejlesztése, tisztelet és megbecsülés érzésének kialakítása, a felnőttek modellhatása és szoktatás révén. Hangsúlyozzuk a közösség jelentőségét. Megalapozzuk mindazokat a viselkedési formákat, melyek támogatják az együttélési, érdekegyeztetési képességek, személyes és közösségi kommunikációjának fejlődését.

A gyermekek nyitottságára építve megismertetjük velük a szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Új attitűdök, értékek, normák kialakulása:

Alapvető feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés és önérvényesítés alapvető szabályait: kölcsönös egymásra figyelést, együttérzést, egymáshoz való alkalmazkodást, egymás segítését, a jó és a rossz felismerését, őszinteséget, igazmondást, igazságosságot, felelősségvállalást, a gyengébb védelmének segítését, a másság elfogadását. E téren követendő mintát mutatunk a gyermekek és szülők számára.

A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszközének elsősorban a játékot tekintjük, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

Ösztönözzük a gyermekeket összpontosításra, erőfeszítésre, a feladatok jó megoldására. Olyan attitűdöt alakítunk ki, amely biztonságot, szeretetet, megértést és védelmet sugároz a gyermekek felé.

Biztosítjuk a „valahová” tartozás (csoport, óvoda, ország) érzésének felfedezését, jelképek tudatosítását, pozitív kötődések erősítését.

A különbözőségek (óvoda, település, ország) értékeinek elfogadásával, tiszteletével, a csoportok közötti közös élmények létrehozásával a gyermeki kapcsolatokat gazdagítjuk.

A gyermek nyitottságára építve elősegítjük, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje, becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Nehezen szocializálható gyermekek nevelése speciális szakismereteink mellett, külső szakemberek segítségével történik.

Az érzelmi és erkölcsi nevelésre komoly hangsúlyt fektetünk, mert ez alapozza meg a személyiség szocializációját, segít a családoknak az értékek mentén történő nevelésben.

A szülői igényekhez igazodva megteremtjük a lehetőségét, és a tárgyi feltételét a történelmi egyházak által nyújtott hitoktatásnak.

A családi és óvodai nevelés összhangját igyekszünk megteremteni. Segítjük a szülőket a felmerülő nevelési problémák kezelésében.

Az érzelmi és szociális kompetenciák tartalma:

A befogadás rendszere és folyamata

A kisgyermekkorban rendkívül erős érzelmi kötődés fűzi a gyermeket a családhoz, elsősorban az édesanyához. A hároméves korra felerősödnek bizonyos önállósági törekvések, mely kedvezően hatnak az anyától való elválásra, így az óvodai élet megkezdésére.

Célunk, hogy a gyermekek számára megkönnyítsük a szülőtől való elválást, hogy elősegítsük a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodást, megismerkedjenek az új környezettel, felnőttekkel és gyermekekkel, bízzanak bennünk óvodapedagógusokban és dajkákban.

A gyermekek az óvodába egyrészt a családból, másrészt pedig a bölcsődéből kerülhetnek. A családból az óvodába való átmenet feladatokat jelent a családnak és az óvodánknak egyaránt. Az új gyermek fogadásának előkészítésére nagy hangsúlyt fektetünk.

Már a jelentkezéskor lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek megismerjék a csoportszobát, az udvart és a játékszereket.

A szülőknek szülői értekezlet keretében bemutatjuk az óvodai nevelési törekvésünket, az óvodai környezetet és megbeszéljük az óvodakezdés ütemezését és felmérjük igényeiket.
A nyár folyamán az újonnan felvett gyermekek - szülő felügyelete mellett - bekapcsolódhatnak az óvodások tevékenységeibe, kiemelten természetesen a játékba.

Az óvodába érkezés előtt meglátogatjuk a gyermekeket az otthonukban. E látogatás célja, hogy a kisgyermek érezze át az óvodapedagógus és a szülő egymáshoz közeledését, ezáltal bizalommal legyen az új nevelőjével. A bölcsődéből érkezőkkel a bölcsődében is ismerkedünk, megfigyeljük őket játék közben.

A csoportba érkezéskor először a bölcsődei közösségből érkezőket fogadjuk. Számukra már megszokott esemény az elválás, de ők is új környezettel ismerkednek ezért rájuk is kiemelten figyelünk. A családból érkező gyermekeket egy nyugodt és összeszokott csoport fogadja. Elegendő időt adunk ahhoz, hogy a szülő és a gyermek megszokja egymás távollétét, az új közösséget, az ismeretlen felnőtteket és a megváltozott környezetet. Az ismerkedés, az

óvodai élet rendszerének megismerése, a szokás-és szabályrendszer gyakorlása szeretetteljes, elfogadó légkörben történik.

Engedjük, hogy a beszoktatás ideje alatt a gyermekek számára érzelmi biztonságot nyújtó kedvenc tárgyaikat magukkal hozhassák.

Szokás- és szabályrendszer

Nevelési év elején kerül meghatározásra az ésszerű kereteket adó szokás-szabályrendszer, amely a gyermekek biztonságérzetét, a két óvodapedagógus, a dajka és a pedagógiai asszisztens közötti összhangot, az egyező nevelő hatást célozza. Alapja a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere. A szokások és szabályok kialakításába bevonjuk a gyermekeket is.

Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek a nevelés és a gyermeki tevékenységek területén szokásként és szabályként jelennek meg. Óvodánkban megfelelő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék, de egyben ügyelünk arra is, hogy a várakozási időt a gyermekek életkorának megfelelő szinten tartsuk. Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységekhez igyekszünk nyugalmat, kiegyensúlyozott légkört biztosítani.

Ismétlődő közös tevékenységek, ünnepeink, hagyományaink

A szocializáció szempontjából kiemelt jelentőségűnek tartjuk a csoporton belüli közös tevékenységeket – mint a közös játék, mozgás, mesélés, verselés, rajzolás, az együttes munkavégzés, a közös udvari játék-, melyek mind-mind erősítik a gyermeki kapcsolatokat. A közös tevékenységek tervezésénél a gyermekek kreativitására, ötleteire is építünk.
Az óvodai kirándulásokkal szerzett közös élményekkel a közösségbe tartozást erősítjük. Közös ünnepeink közül a névnapok és születésnapok megünneplésével az egyén fontosságát erősítjük. Közös, különleges élmény átélését biztosítja a:

- ✓ Mikulás,
- ✓ Karácsony,
- ✓ Farsang,
- ✓ Húsvét,
- ✓ Anyák napja
- ✓ március 15.,
- ✓ évzáró családi nap,
- ✓ gyereknap.

A természet szeretetét erősíti:

- ✓ Zöld Nap,
- ✓ Víz Világnapja

Szerepléseinkkel a községi szintű rendezvényeket is színesítjük:

- ✓ Falukarácsony,
- ✓ március 15-e,
- ✓ idősek napja.

Az ünnepek külső megjelenítésére is kiemelt figyelmet fordítunk az egész óvodában megjelenő dekorációval, alkalomhoz illő öltözködéssel. Ünnepeink megrendezésében alkalmanként a szülőket is bevonjuk, segítségüket igénybe vesszük.

Társas kapcsolatok

A gyermekközösségbe való beilleszkedést egyéni bánásmóddal, az egyéni kapcsolatok szélesítésének segítésével kívánjuk ösztönözni. Olyan változatos, gazdag tevékenység-rendszereket, projekteket teremtünk, melyek során a gyermekek a döntéseikkel, helyzetmegoldásaikkal megtanulják irányítani saját érzelmeiket, megtanulják azt, hogy hogyan tudnak egy közös cél érdekében együttműködni. Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus-megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.

A csoportban felmerülő konfliktusokat, azok okait felismerjük, helyesen értelmezzük és hatékonyan kezeljük. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos és önálló megoldására ösztönözzük.

Arra törekszünk, hogy a gyermek-felnőtt kapcsolatban érezze a gyermek a segítséget adó felnőtt szeretetét, biztonságot adó védelmét. Fontos a felnőtt és a gyermek közötti személyes kontaktus, amely a kommunikációban, metakommunikációs jelzésekben, tevékenységekben nyilvánul meg.

Az eltérések tolerálásában mintát adó óvodapedagógus el tudja fogadtatni társaival a nehezebben beilleszkedő, hátrányokat hordozó, a kiemelkedő képességű gyermekeket, megkönnyíti az együttműködést, a társas kapcsolatainak alakulását.

A gyermekek közötti kapcsolatban az egymás megismerése, elfogadása a legfontosabb cél. A különböző tevékenységekben olyan szocializációs teret teremtünk, amelyben szoros, meghitt kapcsolatok, barátságok alakulnak ki.

A gyermekek társas kapcsolatainak jobb megismerése, a szociális képességek fejlesztése érdekében szociometriai vizsgálatokat végzünk.

Intézményünk a 2025/2026-os nevelési évben pályázott először a Boldog Óvoda címért. A program fő célja, hogy a pozitív pszichológia kutatás eredményeire alapozva ad metodikai segítséget a „boldogságra való képesség” fejlesztéséhez a gyermekek és a közvetlen környezetükben élők számára.

Pedagógiai feladataink rímel a Boldogságprogramban megfogalmazott morális és funkcionális alapelvekkel. A programban részt vevő gyermekek az életkori sajátosságaikat figyelembevéve ismerjék meg és a program segítségével fejlesszék a boldogság fő elemeit, mint a tolerancia, önismereten alapuló öntudat, kortársak és felnőttek tisztelete, nyitottság, szeretet, problémamegoldóképesség, empátia, vitakultúra, alapvető erkölcsi értékek, kitartás és a céltudatosság.

Boldogságórák célja, hogy csökkentsük a gyermekek szorongásszintjét, míg ezzel arányosan növeljük önbizalmukat, ezzel elérve, hogy a résztvevő gyermekek egyre harmonikusabbá váljanak, amely pozitív kihatással van a közvetlen környezetükre is.

Intézményünk vállalja, hogy igazoltan tartunk havi rendszerességgel egy Boldogságórát és a programot fenntartjuk a következő nevelési években is. A Boldogságóra program tíz témakörből áll, amelyeket havi rendszerességgel dolgozunk fel a programban résztvevő gyermekekkel. Éves munkatervünkben rögzítjük a tízhónapos program tematikájának ütemezését, a felelősök és határidők meghatározásával.

Felnőttek példamutatása

A modellnyújtás az óvoda minden dolgozójára érvényes, a velünk dolgozó dajkák, pedagógiai asszisztens munkája során is érvényesül.

A dajka és pedagógiai asszisztens a nevelési folyamatba való intenzívebb bevonása által, fontos segítője a nevelő-gondozó munkánknak.

A felnőttek beszéde, hanghordozása, gesztusa, mimikája, érzelmei mintát adnak a gyermekek számára s példát mutatunk a társas viselkedés alakulásában is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ Könnyen teremtenek kapcsolatot gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- ✓ A gyermekek a közösségi élet szokásaihoz, szabályaihoz alkalmazkodnak.
- ✓ Ismerik a tevékenységük, cselekedetük, magatartásuk következményeit.
- ✓ Szívesen szereznek örömet társaiknak, a felnőtteknek. Együttműködnek.
- ✓ Érdeklődnek egymás iránt, figyelmesen végig hallgatják egymást.
- ✓ A konfliktusaikat megpróbálják önállóan megoldani.

- ✓ Önfegyelmük, feladattudatuk kialakulóban van.
- ✓ Udvariasan viselkednek természeti és társadalmi környezetben egyaránt.
- ✓ Természetes szükségletük a közös tevékenység.
- ✓ Egy-egy társuk iránt rokonszenvet, barátságot mutatnak.
- ✓ Örülnek a csoport és társaik sikerének, érzékenyen reagálnak egymás bánatára.
- ✓ Képesek a kudarc elviselésére.
- ✓ „Én tudatuk" mellett megjelenik a „mi tudatuk" is.
- ✓ Elfogadják a különleges bánásmódot igénylő társaikat. A segítőkészség, empátia és tolerancia jellemük része.

AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az értelmi erők fejlesztésének kiemelkedő szerepe van a személyiség kibontakoztatásának folyamatában.

Megfelelő élmények biztosításával törekszünk arra, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodába, biztonságban érezzék magukat, sikerélményhez jussanak, egyenletesen fejlődjenek, képesek legyenek megfelelő kommunikációra és kooperációra, szellemi tevékenységek iránt érdeklődők legyenek.

Célunk a műveltségtartalmak hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán – érdeklődése, kíváncsisága alapján – szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése tudatos, célirányos, tervszerű bővítése tevékenységeken keresztül.

Feladataink:

Az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, a gyermekek ösztönös tudásvágyára alapozva, olyan élményszerű, változatos tevékenységek biztosítása, melyek lehetőséget adnak a kíváncsiság, érdeklődés kielégítésére, tapasztalatszerzésre a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetről.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – követhető nevelői mintaadással – a gyermeki tevékenység rendszerében.

A természetes beszéd és beszédkedv ösztönzése, fenntartása.

Kognitív képességek fejlesztése.

Kiemelkedő képességek erősítése, fejlesztése, tehetségek kibontakoztatása, ápolása.

Tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése az óvodapedagógusok speciális ismeretei alapján és külső szakemberek segítségével.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése az óvodapedagógusok speciális pedagógiai és pszichológiai ismeretei alapján, külső szakemberek bevonásával.

A fejlesztés tartalma:

Anyanyelvi és kommunikációs nevelés tartalma:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk, melynek jellemzője a komplexitás.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.

Óvodánk feladata kialakítani a szükséges nyelvi kifejezési készségeket és képességeket, az aktív és passzív szókincs aktivizálásával, automatizálásával.

A beszédfejlesztés természetes színtere a játék, ahol a gyermekek különböző helyzetekben kerülnek kapcsolatba egymással. Nyugodt és barátságos légkörben bátran mondhatják el érzéseiket, gondolataikat. A beszélgetést és egymás meghallgatását a beszélgető körök biztosítják, amelyek szólhatnak általános dolgokról, gyermekekkel történtekről, vagy a napi, heti feladatok tervezéséről.

Kiemelt jelentősége van az anyanyelvi nevelés szempontjából az igényesen kiválasztott, gazdag mese-, vers- és mondóka anyagnak.

Fontos figyelemmel kísérnünk a gyermek fejlődésében a beszéd két fontos részét, a beszédprodukciót, a beszédészlelést és beszédértést.

Az óvodapedagógusi nyelvhasználatból, gazdagon árnyalt előadásmódjából a gyermekek „másolhatják” a helyes artikulációt, beszéd – dallamvezetést, tempót, ritmust, hangindítást, hangerőt.

Ösztönözzük őket a nyelvtanilag helyes szó- és mondatalkotásra. Kommunikáció útján választékos, udvarias kifejezésre szoktatjuk őket, egyúttal ösztönözzük a párbeszédes formákra, kérdések megfogalmazására. Gyakori szeretetteljes beszédkapcsolattal serkentjük a gyermekek beszédkedvét, alakítjuk beszédértését, beszédkészségét. A nevelés folyamatában a gyermek pszichés fejlődéséhez a nem verbális kommunikációra is szükség van. Nagy hangsúlyt fektetünk a tekintettartásra, gesztusra, mimikára. Olyan feltételeket teremtünk, amelyekkel a gyermekeket folyamatos beszédre késztetjük. A napi tevékenységekben, játékban, időt és lehetőséget biztosítunk a beszélgetésekre, amellyel, az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását támogatjuk.

A nyelvi fejlődés szempontjából jelentős a dajka és a pedagógiai asszisztens nyelvi kultúrája is, amely mintát ad gyermekeknek.

Differenciáltan foglalkozunk a nyelvi hátrányokkal érkező gyermekekkel. Külső szakember, logopédus segítségével a beszédhibás gyermekek fejlesztését is felvállaljuk.

Tapasztalatszerzés tevékenységeken keresztül:

Az ismeretek gazdagítása a gyermek tevékeny közreműködésével, tevékenység közben történik, maximálisan kihasználva az óvodás korú gyermek életkori sajátosságait: az érdeklődést, a kíváncsiságot, a játékosságot, az alkotóképzeletet stb. A tevékenység során olyan légkört alakítunk ki, amelyben szorongások nélkül felszabadultan, érdeklődéstől áthatottan, aktívan tevékenykednek, kommunikálnak a gyermekek. A kommunikáció segíti őket az együttműködésben és a konfliktusok kezelésében.

Értelmi képességek fejlesztése:

A gyermekek a környezet benyomásait csak az értelmi képességek (észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) segítségével képesek felfogni, megérteni, megőrizni, feldolgozni és mint ismereteket felhasználni.

Egyes *érzékelések, észlelések* az óvodáskorban fejlődnek ki. Teljes értékűen csak céltudatos érzékszerv-működtetés mellett érhetjük el. A tudatosan szervezett érzékszervfejlesztéssel a gyermekek gondolkodását fejlesztjük. Az érzékszervek működését – szem-fül – épségét az óvodába lépéstől kezdve tudatosan figyeljük, szükség esetén szakorvosi vizsgálatot javaslunk a szülőnek. Az érzékszervek védelmével és fejlesztésével – látás, hallás, tapintás, szaglás – segítjük a kognitív képességek fejlődését.

Az *emlékezet* fejlesztésével az önkéntelen emlékezetből kiindulva a szándékos emlékezet kialakulását segítjük. A reproduktív, akusztikus, optikus, logikus, térbeli emlékezet fejlesztését fontosnak tartjuk.

A gyermeki *képzeletet* az ismeretek bővítésével, a valóság megmutatásával, az ábrázolás, a mese, a játék, a bábozás segítségével fejlesztjük és egyre szilárdabb alapra építjük.

A képzeletre támaszkodó gondolkodás indítja el a magasabb szintű megismerést.

Az óvodai nevelés a gyermek önkéntelen *figyelmére* támaszkodik. A szándékos figyelem kialakításában megtesszük a kezdeti lépéseket, kitartó figyelemre neveljük őket. A figyelem felkeltésénél tekintettel kell lennünk arra, hogy a gyermeki pszichikumban az utóbbi évtizedben változások történtek, ezért figyelmét olyan eszközökkel, eseményekkel kötjük le, amelyeket a játékba be tudnak építeni, amelyekkel rögtön tudnak manipulálni.

A figyelem fejlesztésével növelni tudjuk a figyelem időtartamát, terjedelmét és átvitelét egyik tárgyról a másikra.

A *gondolkodás* fejlesztésével a szemléletes cselekvő gondolkodástól a szemléletes képszerű gondolkodáson át indítjuk a fogalmi nyelvi gondolkodási szintet.

A nyelvi gondolkodás az iskolai teljesítményt segíti. A gondolkodás fejlesztése függ a feladatok mennyiségétől, minőségétől. A gyakorolt tevékenységek bonyolultabbá válása során a gondolkodási műveletek új formái alakulnak ki. A gyermekek, kíváncsiságukra építve a cselekvés útján végezhetnek: analízist, szintézist, összehasonlítást, általánosítást, konkretizálást, kiegészítést.

Kiemelkedő képességek erősítése, fejlesztése, tehetség kibontakoztatása, ápolása:

Óvodáskorban a meleg, érzelem gazdag kapcsolatokban bővelkedő, tevékenykedő légkör teremt bázist a tehetséges gyermek kiemelkedő képességeinek kibontakoztatására.

A képességfejlesztés és a személyiségfejlesztés elképzelhetetlen változatos, gazdag tevékenységrendszer nélkül, amelyben kialakulnak a tevékenységekre, kreativitásra, gondolkodásra építő tanulási helyzetek és az egyéni differenciált bánásmód feltételei és keretei.

Az óvodapedagógusok feladata a tehetséges gyermekek felismerése, képességeinek fejlesztése, a szülők segítése a további fejlesztést nyújtó szakember felkutatásában.

Az integrációs nevelés felvállalásával, különböző sérülésekhez, hátrányokhoz, és nehézségekhez igazított képességfejlesztés.

Tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése az óvodapedagógusok speciális ismeretei alapján és külső szakember segítségével valósul meg. Óvodánkban a tanulási zavarok megelőzését kiemelt nevelési célként fogalmazzuk meg, melyben jelentős szerepe van az óvodai képességfejlesztésnek. Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez biztosítjuk a speciális szakértelmű óvodapedagógusokat és a külső szakembereket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ Véleményüket, tapasztalataikat önállóan meg tudják fogalmazni.
- ✓ Fogalomhasználatuk pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.
- ✓ Képesek a figyelem összpontosítására.
- ✓ A kapott feladatot megkezdik és megoldják.
- ✓ Kialakul feladattudatuk.
- ✓ Törekszenek a feladat megértésre, ha nem értik azt, kérdéseiket megfogalmazzák.
- ✓ Kezd kialakulni az önellenőrzés képessége.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.

Óvodánkban egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő felnőttek dolgoznak, akiknek személyisége meghatározó a gyermekek számára.

Az óvodánkba járó gyermekek nevelését ***óvodapedagógusok*** végzik az óvodai élet egész időtartamában.

Az óvodapedagógusok a helyi nevelési program alapján végzik a nevelőmunkát, személyiségükön keresztül valósul meg a program cél- és feladatrendszere. Saját pedagógiai gyakorlatukat folyamatosan elemzik és fejlesztik. Tudatosan fejlesztik pedagógiai kompetenciájukat, személyiségüket és képesek alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.

Módszereiket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazzák a Pedagógiai Program elvárásai alapján. Rendszeresen tájékozódnak a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, új módszerekről, tudományos eredményekről, az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, szükség szerint alkalmazzák azokat. Kihasználják a továbbképzési lehetőségeket.

Az óvodapedagógus lényeges személyiségjegye a nyitottság, empátiakészség, érdeklődés, elfogadó-, segítő, támogató attitűd.

Az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

A csoportban dolgozó pedagóguspár összehangolt, célirányos tervező-szervező munkát végez.

Nevelési programunk feltételei:

- ✓ az óvodapedagógusok rendszeres belső és külső továbbképzése, önképzése
- ✓ az óvodapedagógusok tervező, szervező, tájékozódó, ellenőrző, önellenőrző, értékelő munkája.

Az óvodában folyó nevelőmunkát az óvodapedagógusokkal összehangolva ***pedagógiai asszisztens*** segíti, részt vesz a csoport életében, a gyermekek ellátásához kapcsolható feladatok ellátásában.

Az óvodapedagógusok munkáját szakképzett ***dajka*** segíti.

A dajkák az óvodai élet teljességében közreműködnek. A gyermekekkel folyamatosan kapcsolatban vannak, felnőtt modellként befolyásolják a nevelési légkört, a nevelés egész folyamatát.

Aktuális lehetőségek és érdeklődés alapján továbbképzésen, szakmai rendezvényen vesznek részt, mely megalapozza, hogy a közvetlen, aktív pedagógiai környezet résztvevői lehessenek.

Óvodánk eredményes nevelőmunkájában nélkülözhetetlen szerepük van a ***speciálisan képzett, külső szakemberek***nek.

Óvodánk által biztosított szakemberek: logopédus, gyógytestnevelő, gyógypedagógus.

A szakmai fejlődés segítői az ***óvodai szaktanácsadók*** és ***óvodai szakértők***.

TÁRGYI FELTÉTELEK

A nevelési program megvalósításának alapfeltétele a biztonságos, barátságos, esztétikus, gyermekközpontú és családcentrikus óvodai környezet és tárgyi eszközrendszer. Az óvodánk külső képe, udvara és belső helyiségei a „Jó itt lenni” érzését biztosítják. A csoportszobát a gyermekek méretének megfelelő, szép bútorokkal és eszközökkel rendezzük be. A játék és a gyermeki tevékenységek eszközeit a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el.

Az udvarunkat a gyermekek játékának és sokoldalú mozgásigényének, a balesetveszély megelőzésnek megfelelően folyamatosan és célirányosan alakítjuk ki.

A program működőképességének megtartásához a folyamatos eszközpótlás, fejlesztés, korszerűsítés elengedhetetlen.

Tárgyi feltételeink elengedhetetlen eleme a gyermekekkel közösen készített játék, mely fontos szerepet kap az óvodai tevékenységben. Elkészítésükhöz szükséges anyagokat kellő választékban biztosítjuk. A nevelési évben a folyamatos gyűjtőmunkával újrahasznosítható anyagokat, terméseket, apró kincseket kreatív módon használjuk fel.

Biztosítjuk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésének és oktatásának megfelelő speciális tárgyi környezetet, ezek bővítésére törekszünk.

Az IKT eszközeit az óvodai nevelő-oktató munkának megfelelően biztosítjuk.

Az óvodánk balesetmentes, biztonságos és barátságos munkakörnyezetet nyújt az itt dolgozó munkatársaknak.

Az intézmény az Éves beszámolójában elemzi a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételek meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A csoportszervezés

A programunk vegyes életkorú csoportban valósul meg.

Az óvodába lépő gyermekek képességeinek fejlettségi szintje eltérő, ezt a különbözőséget természetesen fogadja és tiszteletben tartja. Az óvodapedagógusok csoportunk nevelési feladatainak megvalósításakor élnek a módszerválasztás szabadságával. A program hatékonyságát az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése vagyis az egész személyisége határozza meg.

A napirend és a heti rend

A csoport napirendjét és heti rendjét a csoportot vezető két óvodapedagógus alakítja ki szeptember 1 – május 31-ig terjedő időre.

A napirend kialakításánál figyelembe vesszük:

- ✓ a gyermekek életkorát, fejlettségüket;
- ✓ a csoport összetételét, szociális hátterét.

Napirendünk rugalmas és folyamatos, rendszeres tevékenységekkel érzelmi biztonságot nyújt. A tevékenységek közötti belső arány tekintetében kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a játéknak, erre fordítjuk a legtöbb időt.

Időt biztosítunk a gyermekeknek az alapos tisztálkodásra, a nyugodt étkezésre, pihenésre, a pontos, rendezett öltözködésre. Ezzel érjük el, hogy a gyermekek ápoltak, gondozottak és kiegyensúlyozottak legyenek.

Lehetőséget adunk az óvodai élet egészében az ismétlődő közös, örömteli, elmélyült tevékenységekre. Elegendő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessék, illetve nem túl hosszú időn belül folytathassák.

A gyermekek rendszeres időben étkeznek, pihennek, és szabad levegőn tartózkodnak időjárástól függően átlagosan 1-3 órát. A gyermekek egyéni szükséglet szerint használhatják a mosdót és a WC-t. A napirendben lehetőséget teremtünk a biológiai és társas szükségletek kielégítésére. A csoport szokás-és szabályrendszere megteremti az értelmes fegyelmet, ahol a gyermekek gyakorolhatják a társas együttélés és önérvényesítés összehangolt szabályait. Napirendünk biztosítéka a nyugalomnak és a kiegyensúlyozott csoport, illetve óvodai életnek.

A heti rendben a gyermeki tevékenységek száma napi 2, melyet az óvodapedagógusok saját pedagógiai céljaik megvalósítása érdekében rugalmasan alakíthatnak. Óvodánkban minden gyermek számára kötött tevékenység a testnevelés. Mindennap mesélünk, verselünk,

mondókázunk, énekelünk a gyermekekkel. A gyermekek mindennap részt vesznek egészségfejlesztő testmozgásokon.

Az óvodapedagógusok feladata, csoportjuk ismeretében, az adott téma kapcsán, párhuzamosan végezhető, differenciált, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezése, szervezése, kötött vagy kötetlen formában, melyek a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztik. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek az óvodapedagógusok feltétlen jelenlétében és közreműködésével valósulnak meg. A heti rendet a körülményeket és váratlan pedagógiai helyzeteket figyelembe véve rugalmasan valósítjuk meg.

A nevelés nem zárul le május 31-én, ezért a nyári időszak napirendje is tartalmas. Megteremtjük a feltételeket arra, hogy az évszak örömeit a gyermekek a szabadban élvezhessék, a napirend mozzanatait itt végezhessék. Kötetlenebb formában változatos tevékenységeket biztosítunk, ezáltal kihasználjuk a fejlesztés lehetőségeit.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Óvodánk a társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban van különböző csoportokkal, szervezetekkel, intézményekkel. Fontosnak tartjuk a partnereink azonosítását, köztük a kulcsfontosságú partnereink kijelölését. Aktív szakmai kapcsolatrendszert alakítunk ki az intézményen kívül is. A kapcsolattartás formáit, az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat használjuk az együttműködés során. Legfontosabb és legszorosabb kapcsolatunk az óvodába járó gyermekek családjával van.

A CSALÁD BEVONÁSA AZ ÓVODAI ÉLETBE

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgáljuk a gyermek fejlődését. Nevelőmunkánk a szülők hatékony együttműködése nélkül nem lehet teljes. Kellő tapintattal és körültekintéssel segítjük, hogy szülői feladatukat minél eredményesebben, sikeresebben oldják meg. A kialakított kapcsolat segít bennünket a szociális háttér megismerésében és a szükséges segítségadás

módjának meghatározásában. A hatékony együttnevelés érdekében fontosnak tartjuk a családokhoz való közeledést, melyben kezdeményező szerepet vállalunk.

Együttműködésünk alapelvei:

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, segítségnyújtásunk során a családokhoz illesztjük a pedagógiai és szociális megoldásainkat. A szülők mintát látnak tőlünk a különböző nevelési helyzetekhez. Oly módon közelítünk a szülőkhöz, hogy abból egyértelműen a segítőkészség, az együttnevelés szándéka csendüljön ki. A már működő kapcsolatok mennyiségi és minőségi fejlesztésére törekszünk. A család szerepének, a szülők kompetenciáinak tisztázásával támogatjuk a szülőket abban, hogy anyai és apai szerepüket maradéktalanul megélhessék.

Együttműködésünk formái:

- ✓ Családlátogatások:

Az előzetes családlátogatás célja; a gyermek leendő óvodapedagógusai és a szülők, valamint a gyermek megismerkedjenek egymással, a gyermek családi környezetével és a család szokásaival már az óvodába lépés előtt. Feladatunk a szociális körülmények felmérése, a szülők nevelési stílusának, módszereinek feltárása.

- ✓ Szülői értekezletek, szervezett szülői megbeszélések**.**

Az új szülők részére az óvodába lépés előtt tájékoztatót tartunk helyi nevelési programunkról. Alkalmanként réteg szülői értekezletet tartunk egy adott témában érintett szülőknek (pl. iskolába menők). Az óvodánkba járó gyermekek szüleinek nevelési évenként három alkalommal szülői értekezletet tartunk, ahol a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Meghallgatjuk a szülők véleményét, figyelembe vesszük javaslataikat.

A találkozásoknak barátságos helyszínt biztosítunk. Olyan légkört teremtünk, amely közvetlen beszélgetésre alkalmas.

- ✓ Beszoktatás

Az együttnevelés és a gyermek befogadásának megkönnyítése érdekében a nyár folyamán szabályozott formában a kisgyermekek és szüleik számára óvodai ismerkedésre teremtünk lehetőséget. Egyéni beszélgetéseken és szülői értekezleteken segítjük a szülőket abban, hogy a családból óvodába való átmenet során hogyan tehetik vonzóvá az óvodát gyermekük számára.

✓ Napi kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők folyamatos tájékoztatása érdekében a reggeli és a délutáni találkozáskor, a csoport tevékenységének figyelemmel kísérése mellett, rövid tájékoztatásra van lehetőség. A gyermekkel a családban történt fontosabb eseményekről is ilyenkor kapunk információt. Beszélgetéseink során a gyermekek pozitív tulajdonságait, tetteit emeljük ki, ezek mellett a fejlesztést igénylő konkrét képességekre, tevékenységekre irányítjuk a figyelmet.

✓ Szülők tájékoztatása az óvodai életről

Rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket a gyermek mindennapjairól, a szervezett programokról, projektekről, megismertetjük azok célját és az ehhez kapcsolódó feladatokat, alkalmanként kéréssel fordulunk a szülőkhöz.

Ennek alkalmas módjai: a szülői hirdető fal, települési újság, közösségi oldal titkos csoportja, honlap.

Szülői hirdető fal: az öltözőben elhelyezett hangulatos, érdeklődést felkeltő hirdető, mely tájékoztatja a szülőket a csoportban történt eseményekről, tevékenységekről, várható programokról. Hangneme barátságos, egyszerű, jellemző rá, hogy gyorsan áttekinthető és mindig aktuális.

Települési újság: a településen megjelenő újságban megjelentetünk olyan óvodai híreket, projekteket, amelyek széleskörű érdeklődésre tartanak számot. A szülők ezen az úton is fontos információkhoz jutnak.

Közösségi oldal titkos csoportja: az óvodapedagógusok által létrehozott és ellenőrzött közösségi csoportokban fontos információkat, kéréseket, tájékoztatókat, a programok, projektek kapcsán készült fotókat, illetve óvodánk eseményeiről tudósító médiahírek elérhetőségét osztjuk meg. Tapasztalatunk szerint az információátadás leggyorsabb formája.

Honlap: a települések és óvodánk honlapján folyamatosan jelentetünk meg óvodai híreket, projekteket, melyeket fotókkal esetleg videókkal színesítünk.

✓ Nyílt napok

A gyermek óvodai fejlődésénekmegfigyelésére biztosítunk lehetőséget egy nevelési évben két napra, valamint óvodapedagógussal egyeztetett időben.

✓ Óvodai nyitott programok, ünnepek

A család és az óvoda közötti kapcsolatot az óvodán belül és kívül szervezett programok, ünnepek közös élményével erősítjük, melyen a szülők a gyermekekkel együtt vesznek részt.

- Nyílt nap a szülőknek
- Farsang
- Édesanyák köszöntése

- Évzáró családi nap

✓ Szülői képviselet:

Óvodánkban a szülők képviseletét a Szülői Szervezet látja el, amely Szervezeti és Működési Szabályzat alapján működik és gyakorolja a szülők jogait.

CSALÁDSEGÍTÉS, GYERMEKVÉDELEM

A társadalmi folyamatok nem kívánatos hatása és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek. Ezekben az esetekben kellő tapintattal és körültekintéssel segítjük a családokat, hogy minél eredményesebben teljesíthessék feladataikat. A hátrányok csökkentése, kompenzálása érdekében az egyéni bánásmód keretei között nagyobb érzelmi biztonságot és mentális támogatást nyújtunk a veszélyhelyzetben élő gyermekeknek és szülőiknek.

Célunk: A veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet korai felismerése, okainak feltárása, a károsító tényezők megszüntetésében való segítségnyújtás a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartásával.

Feladataink:

- ✓ A testi-, érzelmi-, értelmi-, szociális fejlődés feltételeinek megteremtése a biztonságos, egészséges, derűs környezet biztosításával.
- ✓ A gyermek családi hátterének, környezetének megismerése, feltérképezése családlátogatás alkalmával.
- ✓ A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermek kiszűrése.
- ✓ Okok feltárása az információk összegyűjtésével, értékelésével.
- ✓ A szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása, a gyermeket veszélyeztető körülmények megelőzése segítőkész odafigyeléssel, türelemmel, szeretettel. A gyermek biztonságérzetének kialakítása, megszilárdítása.
- ✓ Segítőszándékú együttműködés a szülőkkel.

Elveink:

- ✓ a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése, és ezzel együtt a gyermek iránti felelősség ébrentartása,
- ✓ személyes kapcsolat kialakítása a családokkal,
- ✓ a titoktartási kötelezettség megtartása a családokat érintő kérdésben.

A gyermekvédelmi munka koordinálását az intézményvezető látja el. Feladata: a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, a feladatok koordinálása, egyéni esetmegbeszélések tartása, a gyermekvédelmi szempontból szükséges nyilvántartások vezetése, az intézkedésekről adatszolgáltatás, környezettanulmányok készítése, kapcsolattartás a Család- és Gyermekjóléti

Szolgálattal, az óvodás korú gyermekek érdekeinek képviselete. Az elvégzett gyermekvédelmi feladatokról az intézményvezető az éves értékelésben beszámol és értékeli azt.

SZAKMAI KAPCSOLATAINK

Bölcsőde intézményünkben 2024.03.01-től működik. A **bölcsőde** az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere, hasznos információt ad a gyermek óvodáskor előtti fejlődéséről. A bölcsőde-óvoda közötti jó szakmai kapcsolat a gyermek fejlődését szolgálja. A bölcsődéből érkező gyermek már nem először szakad el a szüleitől, az elválás már szokott esemény. Az óvodában találkoznak új és ismeretlen környezettel, felnőttekkel, gyermekekkel, ezért az óvodába lépés pillanatától kezdve számukra is megteremtjük a nyugalmat és biztonságot.

Feladataink: A gyermekek óvodába lépését megelőzi az óvodapedagógusok látogatása a bölcsődei közösségben, megismerkedünk a gyermekekkel, megfigyeljük tevékenységüket.

Beszoktatás végén tájékoztatjuk a gondozónőket a gyermekekről szerzett tapasztalatainkról.

Az iskola az óvodai nevelés után fontos fejlődési lépcsőfok a gyermek életében. Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet érdekében az iskolai pedagógusokkal együttműködve lehetővé tesszük, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolával.

A hatékony együttműködés érdekében megteremtjük annak lehetőségét, hogy a tanítók minél teljesebb képet kapjanak óvodánk mindennapi életéből, iskolára előkészítő munkánkról. Biztosítjuk, hogy minél több alkalommal meglátogassák az osztályukba jelentkező gyermekeket, megismerhessék őket óvodai tevékenység közben. Tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről, a várható nehézségekről.

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyermekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az iskolába.

A gyermekek érdekében fontosnak tartjuk pedagógiai, nevelési törekvéseink összehangolását.

Kapcsolatunk a fenntartóval:

A fenntartóval a jogszabályok szerinti működés biztosított. A fenntartó meghatározza és egyetértésével biztosítja az alapfeladatokon felüli programok költségeit, mely mögött

érezhető az óvodai nevelés támogatása, segítése. Az önkormányzatok hivatali dolgozóival kapcsolatunkat konstruktivitás, kölcsönös megbecsülés és tisztelet jellemzi.

További kapcsolataink:

Partner óvodák	✓ Környező település óvodái (Tiszakürt, Tiszasas, Lakitelek, Tiszaalpár, Szentkirály, Kecskemét, Izsák)
Pedagógiai szakszolgálat intézményei	✓ Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, ✓ Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszakécskei Tagintézménye
Gyermekvédelmi szervezetek	✓ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Egészségügyi ellátás	✓ Gyermekorvos ✓ Védőnő ✓ Fogorvos
Közművelődési Intézmények	✓ Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér ✓ Könyvtár ✓ Népfőiskola ✓ Múzeumok
Egyházak	✓ Történelmi egyházak
Civil szervezetek és civil szerveződések	✓ Polgárőr Egyesület Tiszaug ✓ Tiszaugi Nők Egyesülete ✓ Tiszavirág Horgász Egyesület ✓ Nyugdíjasok Baráti Köre ✓ „Tiszaugért” Alapítvány

Kapcsolataink igen széleskörűek, általában egy-egy esemény mentén felerősödnek, majd elcsendesednek. Kapcsolatainkban kezdeményezők, együttműködők vagyunk, mindig a gyermekek érdekeit tekintjük elsődlegesnek, a nevelési feladatok sokoldalú megoldására törekszünk.

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁCIÓJA

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek –Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását külső szakemberek bevonásával, a speciális tárgyi környezet biztosításával valósítjuk meg. A sajátos nevelési igényű gyermek joga, hogy megfelelő, elfogadó ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődhessen. Óvodánkban olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik. Személyes példamutatásunkkal erősítjük a különbözőség elfogadását. A szülőket, a dajkát, pedagógiai asszisztenst, és a gyermekcsoportot felkészítjük a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására. Óvodánk vezetése támogatja az érintett

pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.

A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveljük. Arra törekszünk, hogy a gyermekek őszintén elfogadják, tolerálják a különleges bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes legyen számukra.

A sajátos nevelési igényű gyermek ellátásához szükséges szakembert óvodánk biztosítja, segítsége nélkül a kívánt fejlesztő hatás nem jöhet létre, ennek hiányában a gyermek integrációs nevelését nem tudjuk vállalni.

Óvodai felvételük feltétele, hogy székletüket és vizeletüket tudják tartani.

A gyermekek fejlesztési programját, fejlődésének nyomon követését -az adott sérülés vonatkozásában - elsősorban a gyógypedagógus készíti el. A fejlesztés céljait és feladatait a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-, orvosi-, pszichológiai-, komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára építjük. Az óvodapedagógusok az óvoda segítő szakembereivel rendszeres kapcsolatot tartanak, kölcsönösen tájékoztatják egymást. A csoportban differenciált, egyénre szabott tervezéssel, megkülönböztetett bánásmóddal segítjük képességeik kibontakozását.

Óvodánkban sikerrel fejleszthetők az *egészséges* gyermekek mellett:

- ✓ a mozgáskorlátozott gyermekek,
- ✓ az alig-látó, gyengén-látó gyermekek,
- ✓ enyhe fokban hallássérült gyermekek,
- ✓ enyhén értelmi fogyatékos gyermekek,
- ✓ beszédfogyatékos gyermekek,
- ✓ a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő,
- ✓ az autizmus spektrum zavarban vagy más egyéb pszichés fejlődési zavarban szenvedő gyermekek,
- ✓ tartósan beteg gyermekek.

Óvodánkban felvételt nyerhet az a **mozgáskorlátozott** gyermek, aki: önállóan, síkon járni képes, gyógyászati segédeszköz igénybevételével, vagy anélkül, ép értelmű, darabos ételt önállóan vagy időnkénti segítséggel elfogyaszt.

A mozgáskorrekciót szomatopedagógus vagy konduktor a gyermek sérüléséhez igazított egyéni fejlesztési terv alapján végzi, egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés,

oktatás céljából individuális módszereket alkalmaz. Normál testnevelésen a gyermek sérülésétől függően vesz részt.

Az óvodapedagógus feladata a biztonságos környezet kialakítása, a gyermek testi épségének fokozott védelme, a gyermeki tevékenység során a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást.

Az **alig-látó és gyengén-látó** gyermekekkel az óvodai nevelési feladatok megvalósításával együtt speciális feladatokat is meg kell oldani. A speciális feladatokat korrekciós foglalkozások keretében tiflopedagógus végzi, egyéni, illetve csoportos foglalkozás keretei között az óvodapedagógusok bevonásával.

Az óvodapedagógus feladata a tárgyak, jelenségek megfigyelésére való nevelés, a látás és kézmozgás koordinációjának javítása játékos gyakorlatokkal, a finommozgás, kézügyesség fejlesztését szolgáló tevékenységek beiktatása. Amennyiben szükséges a gyermekek gyógytestnevelés foglalkozáson is részt vesznek.

Az enyhe fokban **hallássérült** gyermek a hallókkal való eredményes együttnevelésének kulcskérdése a beszéd és a gondolkodás fejlesztése. Az egyéni anyanyelvi fejlesztésüket szurdologopédus alapozza meg. Az óvodapedagógus szoros együttműködéssel segíti a nyelvi kommunikáció megindítását vagy fejlesztését, a kommunikációs igény kialakulását, a beszédértést, a szókincsfejlesztést, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építését, a tiszta artikuláció fenntartását, a kiejtés automatizálását, verbális gondolkodásuk fejlesztését.

Óvodánkban az **enyhe értelmi fogyatékos** gyermekek szükségleteik szerint, folyamatos gyógypedagógiai megsegítéséről gondoskodunk. A nevelés során a spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük számtalan élmény és minta alapján.

Településünkön a speciális igényű gyermekek legjelentősebb részét az **akadályozott beszédfejlődésű** gyermekek teszik ki. Speciális fejlesztésüket logopédus végzi. Az óvodapedagógus feladata az anyanyelvi nevelés, a kommunikáció kialakítása, beszédészlelés, beszédmegértés fejlesztése, szókincsbővítés a tiszta artikuláció automatizálásának segítése, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése.

Autizmus spektrum zavarban vagy más egyéb pszichés fejlődési zavarban szenvedő gyermekek fejlesztését szakértői bizottság javaslata alapján, speciális módszerekben képzett gyógypedagógus közreműködésével, felzárkóztató program szerint egyéni és csoportos

foglalkozásokon végezzük. Elsődleges feladatunk a kommunikációs, szociális és kognitív területek fejlesztése, a gyermek szükségleteinek megfelelő környezet kialakítása. Elengedhetetlen a szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítása.

Átmenetileg vagy tartósan beteg gyermek óvodai neveléséhez betegségtől függően segítséget veszünk igénybe, mint pl. a speciális étkeztetés, orvosi felügyelet, kezelés stb. a gyermek ellátását orvosi igazolással, szakvélemény alapján végezzük.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrációja

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodán belüli fejlesztése elsősorban az óvodapedagógusok feladata. A fejlesztés alapja a Vármegyei és a Tankerületi Szakértői Bizottság szakvéleménye. A szakvélemény alapján meghatározott óraszámban a szakirányú végzettségű óvodapedagógus végzi a gyermekek egyéni fejlesztését, melyet az Egyéni Fejlesztő Naplóban dokumentálnak.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációja

Óvodánk kiemelt figyelmet fordít a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekekre, szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítva van. Figyelembe vesszük a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi hátteréből adódó sajátosságait.

Célunk az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése, a gyermekek differenciált fejlesztése, a hátrányok csökkentése, a leszakadás megelőzése, óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

Feladataink:

- ✓ A szociokulturális hátránnyal érkező gyermek esetében a pedagógiai tapintat érvényesítése, érzelmi biztonság megteremtése, beilleszkedés elősegítése.
- ✓ A gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása, figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítségnyújtás.
- ✓ Tudatos értékközvetítő tevékenység, együttműködés, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása.
- ✓ Egyéni fejlesztés tervszerű, hatékony megvalósítása, szükség szerint felzárkóztató program szervezése.
- ✓ Toleranciával, empatikus magatartással a szülőkkel való partnerkapcsolat kialakítása.

Kiemelten tehetséges gyermekek integrációja

Intézményünk elkötelezett a gyermekek tehetségígéretes tulajdonságainak felfedezésében és kibontakoztatásában.

Célunk,

- ✓ hogy minden gyermek érdeklődését feltérképezzük, a gyermekeket személyre szabottan részesítsük tehetséggondozásban csoporton belül vagy azon kívül. Óvodánk ezáltal is az esélyegyenlőség érvényesítésére törekszik,
- ✓ a kiemelkedő adottságú, kreatív és a feladat iránt elkötelezett gyermekek felfedezése, személyiségük kibontakoztatása és fejlesztése, minél korábbi életszakaszban megkezdődhessen,
- ✓ hogy segítségünkkel a szülők felismerjék a tehetséggondozás fontosságát és elősegítsék, gyermekeik adottságainak kibontakoztatását.

Feladataink:

- ✓ a tehetségígéretek azonosítása
- ✓ hatékony, tervszerű, egyéni fejlődési ütemet nyomon követő és figyelembe vevő tehetséggondozás csoporton belül.

AZ ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA

A gyermekek döntő többsége a családi és az óvodai nevelés eredményeként, valamint saját belső fejlődésének lehetőségeit megvalósítva 6-7 éves korra alkalmassá válnak az iskolakezdésre, mely tudatos pedagógiai munkát követel meg.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskola megismerje nevelőmunkánkat, és azokat a módszereinket, eszközeinket, melyek segítségével neveljük és fejlesztjük óvodásainkat. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és a megbecsülés egymás munkája iránt. Programunk a fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt és direkt módszerekkel, a gyermekek aktivitására építve támogatja az óvoda - iskola közötti átmenetet.

A gyermekek megismerése, fejlődésének nyomon követése, mérése, értékelése

A gyermekek személyiségének sajátosságait a megfigyelés módszerével elsősorban a játékukon keresztül tárjuk fel. Az intézmény mérési-értékelési protokollja a gyermekek fejlődésének nyomon követését, értékelését, végső soron a kisgyermek megismerését szolgálja. Alkalmazott módszereink a tanítás-tanulás eredményességét segítik.

A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat elemezzük-értékeljük, és évente két alkalommal az ovi KRÉTA felületén rögzítjük.

A gyermekek egészségügyi, érzékszervi állapotát folyamatosan figyelemmel kísérjük, és idejében felhívjuk a szülők és a védőnők figyelmét a tapasztalatainkra.

Külső szakember által végzett mérések, szűrések a szülők kezdeményezésére óvodába lépéstől kezdve bármikor kérhetők. Ha külső szakemberek vizsgálatát javasoljuk a szülőknek, a vizsgálat iránti kérelmet az óvodapedagógus készíti el.

A gyermekek egyéni fejlettségének megállapítsa

A gyermekek egyéni, aktuális fejlettségét a mérések, értékelések eredményeit az oviKRÉTA-ban rögzítjük, évente két alkalommal, amelyet szöveges értékeléssel összegzünk.
Értékelési határidők:

- ✓ féléves értékelés december 31-ig
- ✓ év végi értékelés május 30-ig,

a szülők fogadóóra keretében tájékoztatást kapnak az eredményekről, tapasztalatokról. Ezt dokumentáljuk az oviKRÉTA felületén.

A gyermekek egyéni képességfejlesztése

Programunkkal tudatosan felvállaljuk az iskolai tanulási képességeket meghatározó testi, verbális, szociális, értelmi kompetenciák fejlesztését, amit a tanulási képességek korai szűrésével és egyéni képességfejlesztéssel érünk el.

Ez a feladat folyamatjellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét és az iskolába lépésével ér véget. A gyermekek adottságainak, képességeinek figyelembevételével tervezzük meg a gyermekek fejlesztését, játéktevékenységbe ágyazva, a mozgás elsődleges funkcióját szem előtt tartva.

A képességfejlesztés lehetséges módjai csoporton belül:

- ✓ egyéni képességfejlesztés
- ✓ mikro-csoportos képességfejlesztés
- ✓ csoportos képességfejlesztés.

A képességfejlesztés elvei:

- ✓ szervesen illeszkedjen a csoport napirendjébe, heti rendjébe,
- ✓ messzemenően építsen a gyermek érzelmi-belső motivációjára,
- ✓ az óvodai nevelés egész időtartamára elosztva, folyamatos, következetes legyen.

A képességfejlesztés lehetséges módjai csoporton kívül:

- ✓ egyéni képességfejlesztés
- ✓ mikrocsoportos képességfejlesztés

Az iskolai tanulási zavarok megelőzését támogató pedagógiai munka

- ✓ Tanulási zavarok korai szűrése

  Már az óvodáskorban felfigyelünk a gyermek hiányosságaira. A megfigyelések alapján következtetünk a deficites képességre. A megfigyelésen túl a tanulási folyamatok korai mérésével a tanulási zavarok megelőzése a cél. Megfelelő feladathelyzetben a gyermek viselkedésében, teljesítményében elsősorban azt figyeljük, hogy képes-e az adott feladatot elvégezni. Támpontokat a gyermek megfigyeléséhez az óvodánk Egységes Mérési Értékelési Rendszerében dolgoztuk ki. A gyermek megfigyeléséről az Egyéni Fejlődési Naplóban feljegyzést készítenünk, melyet felhasználunk a féléves fejlődés értékelésénél.

- ✓ Egyéni képességfejlesztés.

  A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

Az óvoda – iskola átmenetet segítő programok szervezése

Az iskolába készülő gyermekek képességeinek fejlődése mellett az érzelmi ráhangolódására is nagy figyelmet fordítunk. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a tanítók a beiratkozás után találkozzanak leendő tanítványaikkal, megismerhessék őket óvodai tevékenység közben, s minél teljesebb képet kapjanak óvodánk mindennapi életéből. Tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről, a várható nehézségekről.

Részt veszünk a fogadó iskola által szervezett Gergely-járáson, az iskola zászlajára felkötjük óvodánk szalagját.

Felelősségteljes, szakmailag alátámasztott véleményt mondunk a gyermekek iskolára való alkalmasságáról s segítséget nyújtunk a szülőknek ennek megítélésében. Az iskolai

tanévnyitó napján elkísérjük volt óvodásainkat az iskolába. Volt óvodásainkat visszavárjuk óvodánkba.

A gyermekek fejlődésének utánkövetése az általános iskola első évében

A gyermekek iskolai beilleszkedését figyelemmel kísérjük. Az iskolai nyílt napokon - meghívás esetén- részt veszünk.

ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI

Dokumentum megnevezése	*Megjegyzés*
A pedagógiai munka dokumentumai	
Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja	
Óvodánk Pedagógiai Programja	Ötévenként felülvizsgáljuk
Óvodánk működési terve	Éves munkaterv
Pedagógiai munka értékelése	Éves értékelés
Óvodai csoport dokumentuma	
Csoportnapló	oviKRÉTA felületén
Felvételi és mulasztási napló	oviKRÉTA felületén
Gyermek fejlődésének dokumentumai	
Egyéni Fejlődési napló, orvosi vizsgálatok eredményei	Minden gyermekről, folyamatosan vezetjük az oviKRÉTA felületén
Egyéni Fejlesztési terv	BTMN, SNI, HH, HHH
Egészségügyi és Pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció	SNI gyermekek esetén, a gyógypedagógus vezeti

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

JÁTÉK

A játék a legbonyolultabb és sokoldalúbb sajátos cselekvési, illetve tevékenységi forma. A játék semmi mással nem helyettesíthető, magáért a tevékenység örömééért végzett önként választott gyermeki tevékenység, önkifejezési forma.

A gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja, a nevelés leghatékonyabb eszköze. Játékának megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, beszédkészségéről, szociális és értelmi képességek fejlettségének egészéről. A gyermek játéka személyiségének tükre, fejlesztésének legfőbb eszköze.

Célunk a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermek személyiségének kibontakoztatása, elemi pszichikus szükségletének kielégítése.

Feladataink:

- ✓ A különböző játékeszközök és játékszituációk feltételeinek megteremtése, biztosítása.
- ✓ A gyermeki tevékenységek játékba integrálásával a gyermekek mozgásának, érzelmi, értelmi képességének (észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, figyelem) fejlesztése.
- ✓ Társas kapcsolataink alakulásával, toleranciájuk, felelősségtudatuk, konfliktuskezelő képességük fejlesztése, ezáltal a szociális képességek alapozása.
- ✓ A gyermekek fantáziájának, képzeletének, kreativitásának fejlődéséhez a lehetőségek megteremtése.

A játék alapvető feltételeinek megteremtése:

A gyermek első, valódi játszótársa a felnőtt, az óvodában az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus játéka mintaként szolgál a gyermek számára, a szabad játékfolyamat kialakulását követően valódi, bevonható játszótárssá válik, valamint segítő, ötletadó, kezdeményező szerepet tölt be abban az esetben, ha a játékfolyamat elakad.

Megfelelő hely, idő, eszköz, légkör, élmény biztosítja a szabad játék meglétét. A csoportszobák belső terét a gyerekek a bútorok, játékok és eszközök egyszerű és gyors mozgatásával játékuknak megfelelően átalakíthatják úgy, hogy ott, ha kell egyedül, egy vagy több társsal is játszhassanak. Külön helyet biztosítunk azoknak az eszközöknek, amelyekből a gyerekek ötleteiket megvalósíthatják.

Elegendő időt biztosítunk az elmélyült játék kialakulására, elképzeléseink megvalósítására, befejezésére, összefüggő időkeretben.

A nyugodt légkör a konstruktív, jó hangulatú játék elengedhetetlen feltétele az óvodapedagógus jelenléte mellett. A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakítunk ki. Ennek érdekében nagyon fontos kiscsoporttól kezdve az alapvető szokás- és szabályrendszer kialakítása, betartatása. A játék folyamatának nyugalmát, a viselkedés formálását a gyerekekkel közösen kialakított szabályok is szolgálják.

Az eszközök kiválasztásánál a gyerekek életkori és egyéni fejlettségének ismeretén túl, fontos tudni a különböző játékszerek fejlesztő hatását. Különös gondot fordítunk és megbecsüljük a gyerekek számára kedves, saját maguk által vagy közösen készített játékokat, eszközöket.

A cselekvési projekttervekhez sokféle dolgot gyűjtünk a gyerekekkel, szülőkkel közösen. A gyerekek kreativitásuknak, ötleteiknek megvalósításához könnyen találnak megfelelő vagy alakítható tárgyat, újrahasznosítható anyagokat, melyekből tevékenységüknek megfelelő eszközöket készítenek.

Játékeszközök azon túl, hogy esztétikusak és megfelelnek az életkori sajátosságoknak, speciális fejlesztő hatásúak. Olyan játékszereket biztosítunk a gyerekeknek, amelyek motiváló, fejlesztő hatásukkal az elmélyült játék kialakulását, a gyerekek aktivitását segítik.

A játék akkor válik érdekessé a gyerekek számára, ha valamilyen helyzetbe be tudja helyettesíteni önmagát, amely által vágyait, álmait a játékban megvalósíthatja. Ezért igen fontos, hogy a gyerekeknek legyen élményháttere, legyen hozzá közelálló szerepmintája, amellyel érzelmileg azonosulni tud és a játékba be tudja helyettesíteni.

A játékirányítás elvei

- ✓ A játék folyamatát mindig figyelemmel kísérjük, utánozható mintát adunk a játéktevékenységre, segítők, kezdeményezők, társak vagyunk.
- ✓ Kihasználjuk a játékban rejlő lehetőségeket, a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- ✓ A fejlesztésnél figyelembe kell vennünk a játék általános sajátosságát, mely szerint az a gyerek önként választott szabad tevékenysége.

Játék az udvaron

A szabadban is kedvező feltételeket teremtünk a játékhoz. Az udvaron nagyobb a hely a mozgásos játékokhoz, de itt is fontos, hogy legyen lehetőség a nyugodtabb tevékenységekhez is (ábrázolás, homokozás, szerepjáték).

Megismertetjük őket az életkoruknak megfelelő mozgásos szabályjátékokkal, amelyeket később önmaguktól is kezdeményezhetnek. Segítjük a gyermekeket abban, hogy az együttesen végzett tevékenységek közben sajátítsák el, gyakorolják az együttműködést segítő kifejezéseket, az érintkezés udvarias formáit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ✓ Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- ✓ Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről.

- ✓ Tudnak vezetni és játszótársaikhoz alkalmazkodni.
- ✓ Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállak a játék előzetes közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában.
- ✓ A játszócsoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakult ki.
- ✓ Az óvodáskor végén konstruáló alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre és képesek különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.
- ✓ A létrehozott eszközöket felhasználják további játékban.
- ✓ Bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására is képesek, amit örömmel játszanak, a szabályok betartására egymást is figyelmeztetik.
- ✓ Aktív résztvevői és kezdeményezői az óvodapedagógus által biztosított, képességfejlesztő játékoknak. - Megpróbálják folyamatosan, összefüggő mondatokkal kifejezni magukat, megfelelő beszédfordulatokkal, viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot játék közben. Udvariassági kifejezéseket is használnak párbeszédes helyzetekben, többnyire végig várják a másik megnyilatkozását, saját kérdéseiket, válaszaikat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják.
- ✓ Ismernek 4-5 olyan szabadban is játszható, kevés eszközigényű, mozgásos, kör-, verseny játékot, melyet önállóan kezdeményeznek és óvodapedagógusi jelenlét nélkül is játszanak.
- ✓ Használat után játékeszközeiket a helyére teszik.

VERSELÉS, MESÉLÉS

A mese, vers ősi forrása az anyanyelvnek, értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek, nélkülözhetetlen eszköze az érzelmi biztonság megteremtésének és az erkölcsi fejlesztésnek. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Az óvodai anyanyelvi és irodalmi nevelés elválaszthatatlan egymástól, a nyelv szépségének, kifejezőerejének megismerésével, áthatja az óvodai nevelés folyamatát.

Célunk megismertetni a gyerekekkel a magyar és a külföldi gyermekirodalmat, annak gazdag mese, vers és mondóka kínálatát, a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, hogy általuk formálódjon a gyerekek érzelem világa, értékrendje, értelme, fejlődhessen ítélőképességük,

esztétikai érzékük. Célunk a magyar nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, a biztonságos önkifejezés megalapozása.

Feladataink:

- ✓ Az anyanyelv megismertetése, az irodalmi érdeklődés felkeltésén túl változatos irodalmi élmények közvetítése.
- ✓ A költészet a magyar és külföldi népmesevilág, mondókák megismertetésével a beszédkészség, a szókincs, és az irodalmi kreativitás fejlesztése.
- ✓ A gyermek életkorának, nyelvi fejlettségének, – melyet a család szociokulturális háttere meghatároz – érdeklődésének megfelelő beszédhelyzeteket teremtünk és irodalmi alkotásokat választunk.
- ✓ A népi irodalmi művek mellett helyet adunk a klasszikus és kortárs irodalmi, valamint nemzetiségi, etnikai kisebbségi műveknek egyaránt.
- ✓ A napi tevékenység során többször is mondunk – a helyzethez illő - mondókákat, verset, esetleg rövid mesét.
- ✓ Mindennap mesélünk a gyerekeknek, mely a gyermek mentálhigiénéjének elmaradhatatlan eleme. A mese, vers tevékenység során általában fejből mesélünk, verselünk, kivételt képez az elalvás előtti mesélés, folytatásos történet.
- ✓ Példamutató verseléssel, meséléssel sajátíttatjuk el a vers és a mesemondás lényeges elemeit, mint a tekintettartást, a verbális emlékezetet, testbeszédet, mimikát és a gesztust.
- ✓ A bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges feltételeket egész nap folyamán biztosítjuk a gyerekeknek. Mi magunk is többször bábozunk, dramatizálásnál szerepet vállalunk.
- ✓ A verseléssel, meséléssel kellemes hangulatot teremtünk, együttes élménnyel segítjük a szocializációs folyamatot. Ösztönözzük, bátorítjuk a gyerekeket arra, hogy képzeletüket szabadon engedve, saját meséket „írjanak", rajzoljanak kedvenc figurákról, ismert vagy kitalált szereplőkről, esetleg közös munkával mesekönyvet készítsenek az éppen aktuális projekthez.

A fejlesztés tartalma:

Irodalmi nevelésünk anyagának kiválasztásakor fontos szempont, hogy minden gyermek megtalálja az érdeklődésének, nyelvi fejlettségének megfelelő verset, mesét, azok a számára megfelelő módon történő közvetítését feldolgozását:

- ✓ höcögtetők, simogatók, tapsoltatók, hintáztatók, vigasztalók,
- ✓ egyszerűbb, de több versszakos mondókák, kiszámolók,

- ✓ találós kérdések, mulattató mondókák, tréfás beugratók, felelgetők, csúfolók, szólások-mondások
- ✓ rövid, rögtönzött történetek, halmozó láncmesék,
- ✓ állatokról szóló népmesék, egyszerűbb, majd bonyolultabb szerkezetű műmesék, tündérmesék,
- ✓ folytatásos elbeszélések, történetek,
- ✓ rövidebb, ismétlésekkel, refrénekkel tagolt vidám, pattogó, ritmusváltó, ringató, lépegető, táncos ritmusú, felelgetős versek,
- ✓ több versszakos, természetről, állatokról, családról, gyerekekről szóló érzelmi töltésű vagy humoros versek,
- ✓ dramatizálás, bábozás, állatok hangjának utánzása (a kelléktár a gyermekek ötleteinek felhasználásával készül és bővül).

Lényeges az ismétlések megnövelt száma, az alliterációk szerepe, a meséhez a hétköznapi élettől eltérő, különös beszéddallam tartozik, ami utánozható. A kicsik dramatizáló játéka, bábozása kimerül egy-egy szerep kiválasztásában, az ehhez szükséges kellékek felvételében, egy-egy jellemző mozzanat eljátszásában. E korban megjelennek a kreativitás csírái.

A következő állomás a dramatizáló játék, ami nem a cselekmény végig játszását jelenti, hanem az egyes szereplők kiválasztását, a felöltöztetést és a szerepnek megfelelő viselkedést. Ezt követően a résztvevők a szerepeket egymás között felosztják, kommentálják saját- vagy társuk viselkedését.

A verselés, mesélés tevékenység során kiemelt szerepet kap a kommunikációs, metakommunikációs készség fejlesztése, a szókincsbővítés.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ Kialakul a könyv tisztelete, azokat a napi élet során többször nézegetik, „mesélnek” belőle.
- ✓ Az érthető, kifejező, hatásos beszédkészség alapjai kialakulnak.
- ✓ A magyar népmesei szófordulatok passzív és aktív szókincsükbe beépülnek.
- ✓ Szívesen mondanak mondókákat, rövid verseket és meséket, képesek az önálló versmondásra, mesélésre.
- ✓ Metakommunikatív jelzéseket használnak, környezetükben jól kommunikálnak.
- ✓ Gondolkodásuk, képzeletük, szándékos figyelmük fejlett, beszédkedvük erős.
- ✓ Beszédfegyelmük kialakul.

- ✓ Dramatizáláskor, bábozáskor az eszközöket önállóan használják, szerepeket elosztják maguk között, a történeteket beleszővik játékukba.
- ✓ Képesek megkezdett történetet, mesét folytatni saját fantáziájuk szerint kiegészíteni, illetve rövid, mondókát, verset, mesét kitalálni.
- ✓ Természetes hanghordozással, tiszta kiejtéssel, a ritmust és a vers hangulatát érzékeltetve 4-5 mondókát és 5-6, tíz-tizenkét sorból álló verset emlékezetből felidéznek.

ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az énekes népi játékok, gyermektáncok a különböző évszakokhoz, ünnepekhez tartozó hagyományok megismerését segítik. A zenehallgatás során a népdalok, mondókák, komponált gyermekdalok és a nemzetiségeink művei alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez, kulturális örökségünk megőrzéséhez.

Célunk a gyermek érzelmein keresztül a zene iránti érdeklődés felkeltése, a zene megszerettetése, befogadására való képesség megalapozása, zenei kreativitás kialakítása és zenei anyanyelvünk ápolása. Közös, örömteli énekléssel, játékkal, mozgással a gyermek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása.

Feladataink:

- ✓ A gyermekek zenei hallásának, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- ✓ Ritmusérzék fejlesztése a mozgáselményhez kapcsolt énekléssel, zenéléssel.
- ✓ A gyerekek képességeinek kibontakoztatásának segítése a zenei képességfejlesztő játékokkal, mondókákkal, és dalokkal.
- ✓ Zenei emlékezet, zenei érdeklődés fejlesztése zenehallgatással, elsősorban élő népdalok, klasszikus szemelvények igényes, művészi, életkornak megfelelő zenei anyag válogatásával.
- ✓ Néphagyományok ápolása a gyermekek életkorának megfelelő örömteli élményeket adó, cselekvésre késztető elemek kiválasztásával.
- ✓ Népi játékok életszerű, élményszerű közvetítése, mely által az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységévé válik.

- ✓ Zenei alkotókedv ösztönzése- a gyermeki kreativitás kibontakoztatása, tehetségek felismerése, gondozása, szülők segítése, bevonása a további fejlesztés lehetőségeinek felkutatásában.

A fejlesztés tartalma:

A befogadás ideje alatt a gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása a legfontosabb feladat, ehhez megfelelő eszköz a zene. A szép óvodapedagógusi énekre, dúdolásra odafigyelnek a gyermekek, csendesebben beszélnek, megnyugtatja őket. Az ölbe bújó ringatók, höcögtetők, altatók jelentősége ebben az időszakban semmi mással nem helyettesíthetők.

Az éneklési kedv kialakítása egyszerű motívumú gyermekdalokon, népi mondókákon alapszik. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A spontán dalolgatás, mondókamondás alkalmával megindul az egyenletes lüktetés érzékeltetése, a ritmusérzék fejlesztése, a tudatos zenei készség-képesség fejlesztés időszaka. Az egyszerű gyermekdalok, mozdulatokkal kísért dalos játékok tanításával az örömszerzésen túl a hallásfejlesztés a cél. A zenéhez kapcsolódó mozgás a testséma kialakulását segíti, a lüktetés érzékeltetésével a mozgás összerendezése fejlődik.

A gyerekek fejlettségének megfelelően a dalok terjedelme bővül, a fejlesztés iránya a tiszta éneklés, a hallásfejlesztés felé mutat. A hangszerek – xilofon, furulya, metalofon – hangjának megismerése, egymás hangjának felismerése bővíti a hangszín megismerését. Megjelenik a dalok, mondókák ritmusának kiemelése, a ritmushangszerek – dob, cintányér, ritmusbotok – megismerése. A mozgás összerendezettsége erősödik.

Az éneklés alapvető készségének kialakulása révén a zenei anyag hangterjedelemben, ritmusban és mozgásformában is egyre bonyolultabbá válik. A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A közös éneklés gazdagítja a nyelvi örökséget, bővíti a szókincset. A közös éneklés és játék érzelmi telítettsége kiemelt szerepű. Egyre erősebb ösztönzést kap az egyéni éneklés, zenélés. Hallásfejlesztés hatására a halk-hangos érzékeltetése és a dallambújtatás is megjelenik, melyek gyakoroltatásával fejleszthető dinamikai érzékük, belső hallásuk, intonációs – és hangképző készségük.

Ritmusérzék fejlesztésénél az egyenletes lüktetés automatizálása, a metrumérzék (időmérték, ütemérték) fejlesztése, a ritmuskiemelés, a szünetek érzékeltetése, a tempóérzék, a lassabb- gyorsabb, illetve a változó tempó érzékeltetése tartozik feladataink közé.

A gyerekek egyéni képességeinek fejlődésével a mozgás egyre összerendezettebbé válik, lehetővé teszi, hogy különböző tempójú és mozdulatú járásokat gyakorolhassunk.

A tánc alapformáinak megismerése, igényes, változatos zenére történő gyakorlása komplex esztétikai élményt jelent a gyermekek számára.

Rövidebb népi játékok megtanulásával, előadásával, népi darabok megtekintésével néphagyományainkat ápoljuk.

A zenei nevelés a gyermek egész létét áthatja, naponta megjelenik, hol az óvodapedagógus, hol a gyermekek kezdeményezésében, kötetlen vagy kötött formában.

A néphagyományok, népi játékok, gyermektánc iránt érdeklődő, kiemelkedő adottságokkal rendelkező gyermekek gyermektánc csoportban sajátíthatják el nemzetünk hagyományait.

Zenehallgatás:

A zenehallgatás mélyíti az esztétikai érzelmeket, a kiválasztott anyagnak csak a művészi értéke fontos. Az óvodapedagógus – vagy két óvodapedagógus – tiszta élményszerű énekét, hangszeres játékát, furulyázást, annak esztétikai hatását nem múlhatja felül semmilyen gépi zene. CD-lejátszóról, magnóról, rádióból csak értékes, igényes zenét hallgatunk. Alkalmanként hallgatnak koncertet a gyerekek, zenetanárok előadásában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ Képességeikhez mérten 10 dalt tisztán, szép szövegkiejtéssel, megfelelő hangmagasságban, tempótartással énekelnek csoportosan és egyénileg, elkezdeni is tudják azokat. A dalokat szöveg nélkül, dúdolva, zümmögve is éneklik. Jelre hallhatóan és magukban is tudnak énekelni. A dalokat felismerik jellegzetes kezdő és belső motívumról, szöveg nélkül is.
- ✓ Az egyenletes lüktetést megkülönböztetik a dal, mondóka ritmusától, ezeket mozgással, járással, tapssal kiemelik. Visszatapsolják a kétszer 2/4 ritmusmotívumot.
- ✓ Csoportosan kiemelik a dalok kettes lüktetését. Felismerik és mutatják a magasabb és mélyebb hangok közötti különbséget három fokozatban.
- ✓ Felismerik a halk és hangos hangokat, tudnak halkan és hangosan énekelni, mondókát mondani.
- ✓ Felismerik a gyors és lassú tempót, a változó tempót, tudnak gyorsan és lassan, illetve változó tempóban énekelni, beszélni.
- ✓ Szöveges vagy dúdolt motívumot csoportosan és egyénileg is visszaénekelnek, ezen dalokat pontos válaszolással éneklik.
- ✓ Megkülönböztetik a környezetük zörejhangszíneit, felismerik egymás hangját.

- ✓ Érdeklődéssel hallgatják a zenét, megfigyelik a zene szövegét, a hangszereket. Felismernek, megneveznek néhány hangszert, képről, illetve a hangjáról.
- ✓ Esztétikus térformákat arányosan alakítják ki, 3-4 táncmozdulatot ismernek és egyszerre végeznek.
- ✓ A dobot, a cintányért és a háromszöget egyénenként kezelik, dalokat, mondókákat a megbeszéltek szerint kísérik. Ismerik azt, hogy a különböző ritmushangszereket hogyan kell szabályosan megszólaltatni. Gyermek xilofonon egy, három hangterjedelmű dalt eljátszanak.
- ✓ Szívesen játszanak énekes játékokat, 4-5 játékot önállóan kezdeményeznek és játszanak.
- ✓ Érzelmeiket, hangulataikat ki tudják fejezni a zenében.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A gyermeki ábrázolás különböző formái (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka), továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való megismerkedés, fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Célunk a tapasztalatszerzés és élménynyújtás, amelynek segítségével, a gyermek befogadóvá válik és képes lesz a valóság esztétikai felismerésére, megvalósítására, valamint felébreszti a gyermeki kíváncsiságot, fantáziát, kreativitást. Az ábrázoló tevékenység célja nem maga a tevékenység során létrejövő bármiféle alkotás, hanem maga az örömteli cselekvés, az önkifejezés.

Bátorítjuk és segítjük az átlagon felüli adottságokkal, motiváltsággal és kreativitással alkotó tehetségígéretes gyermeket is.

Feladataink:

- ✓ Egész nap biztosítjuk a tevékenységekhez, a megfelelő helyet, időt és eszközöket.
- ✓ Folyamatosan bővítjük eszköztárunkat, hozzáférhetőhelyen tároljuk azokat úgy, hogy a gyerekek a nap folyamán bármikor tevékenykedhessenek.
- ✓ Különböző eszközökkel, anyagokkal és változatos technikákkal fejlesztjük a gyerekek alkotókészségét, kézügyességét. A gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására törekszünk.
- ✓ A kiemelkedő adottságokkal rendelkező, tehetségígéretes tanköteles korú gyermekek képességeinek kibontakoztatására nagy figyelmet fordítunk, lehetőség szerint térbeli-

vizuális tehetségműhelyt szervezünk számukra, kiállításokon, pályázatokon kiállítjuk alkotásait.

A fejlesztés tartalma:

A gyerekek spontán érdeklődésére alapozunk, kihasználjuk az eszközök motiváló szerepét.

Óvodába lépéstől kezdve folyamatosan megismertetjük őket az eszközökkel, újrahasznosított anyagokkal, technikákkal, megszerettetjük velük a különböző ábrázolási tevékenységeket.

Az alaptechnikák: a rajzolás, festés, formázás, ragasztás, vágás-tépés, hajtogatás gyakorlása során felébresztjük kíváncsiságukat, fejlesztjük fantáziájukat, bátorítjuk őket a saját ötletük megvalósítására.

Egyéni fejlettségükhöz és képességeikhez igazodva segítjük a tevékenykedés által a képi-plasztikai kifejezőkészség, komponáló-, térbeli tájékozódó-és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását, annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma, szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ Több ábrázolási technikát ismernek, 4-5 - öt önállóan tudnak alkalmazni, megnevezik a használt eszközöket és helyesen, biztonsággal bánnak velük.
- ✓ Felismerik és megnevezik a foglalkozásokon alkalmazott anyagokat és eszközöket.
- ✓ Örömmel szívesen rajzolnak, festenek, mintáznak stb. bátran alkalmazzák a színeket.
- ✓ Formaábrázolásuk változatos, a megkülönböztető jegyeket képesek hangsúlyozni.
- ✓ Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, próbálkoznak egyszerűbb mozgások ábrázolásával.
- ✓ Esztétikai érzékük alakul, képesek a szép meglátására, véleményüket szóban megfogalmazzák természeti és tárgyi környezetükről.

MINDENNAPOS MOZGÁS

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A gyerekek mozgásfejlettsége képet ad általános fejlettségükről, a fejlődés tempójáról.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal,

játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Célunk a gyermek testi-lelki fejlődésének biztosítása, természetes mozgáskedvének felkeltése és megőrzése, a mozgás megszerettetése, egészséges életvitel, életkornak megfelelő mozgáskultúra kialakítása.

Feladataink:

- ✓ A nagymozgások, szem-kéz, szem-láb koordináció, az egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztése.
- ✓ Testi képességek; fizikai erőnlét, állóképesség, ügyesség, gyorsaság fejlesztése, mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása.
- ✓ Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.
- ✓ Vízhez szoktatás alkalmával az új közeghez való alkalmazkodás, otthonos viselkedés, célszerű mozgás a vízben.

A fejlesztés tartalma:

- ✓ Spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységek
- ✓ Levegőn tartott mindennapos testnevelések
- ✓ Uszodai vízhez szoktatás
- ✓ Speciális mozgásjavító foglalkozások

A mozgásfejlesztés a játékban

Az óvodánkba kerülő legtöbb egészséges gyermek szeret játszani, ugrándozni, csúszni-mászni, manipulálni, vagyis mozogni. Fontos feladatunk, hogy megőrizzük, ha szükséges felkeltsük ezt a mozgáskedvet és tudatosan építsünk rá.

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy biztosítsuk számukra a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekre a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez, egyéni szükségleteihez, képességeihez és a csoport összetételéhez igazodunk.

A gyerekek mozgástevékenységének tervezésénél figyelembe vesszük a mozgásfejlődés szenzitív időszakaszait, mely minden gyerekeknél egyéni eltérést mutathat.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Nagyon fontos, hogy a nagyobb, aktívabb mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni. Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok alakítása.

A sikeres, jó hangulatú tevékenység a gyermekek számára pozitív élményt nyújt, ez újabb cselekvésre készteti őket. Így a mozgás természetesen beépül a gyermek spontán tevékenységébe, szokássá, igénnyé válik.

Mozgásfejlesztés irányított mozgásos foglalkozásokon és a mindennapos egészségfejlesztő testmozgásokon történik.

Az irányított mozgásos tevékenységek anyaga az atlétikai, torna, játék jellegű gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük, alkalmazzuk a testnevelésben.

Alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok alkalmazásával a testalkati deformitások megelőzésére is (lábboltozat erősítés, tartásjavítás). Az egyes foglalkozások megtervezésénél mindig figyelembe vesszük a gyerekek egyéni és a csoport általános fejlettségi szintjét, a fejlődés ütemét. A foglalkozások szervezésénél fontos, hogy a gyerekek a legkevesebb várakozási idővel folyamatosan mozogjanak.

A rendszeresen szervezett foglalkozásokon nagy lehetőség van az értelmi és szociális funkciók fejlesztésére, kibontakoztatására.

Programunkban fontos szerepe van a mindennapos egészségfejlesztő testmozgásoknak**,** melyet naponta legalább egyszer végezzük. A tevékenység napirendbe illesztése az óvodapedagógus feladata. Lehetőség szerint a szabad levegőn végezzük.

Mozgásjavítás speciális mozgásjavító foglalkozásokon

A speciális mozgásjavító foglalkozást gyógytestnevelő vezeti.

Célja az eltérések kialakulásának prevenciója, a kialakult eltérések javítása, egészségi állapot helyreállítása.

Feladatai: a gyermekek mozgásának, tartásának javítása, a lábszár izomzatának, lábboltozatnak az erősítése.

A gyógytestnevelés szervezeti és időkeretei:

Óvodánkban a gyógytestnevelést az 5-6-7- éves korosztálynak szervezzük. A gyerekek a gyermekorvos szűrése alapján a fejlesztő csoportba kerülnek. A foglalkozások 40-45 perces időtartammal szerveződnek

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ A mozgás örömteli, vidám tevékenység számukra.
- ✓ Mozgásos tevékenység esetén a szabad levegőt részesítik előnyben.

- ✓ Téri helyzetekben tájékozódni tudnak, téri irányokat tudják, oldaliságuk, testsémájuk kialakult.
- ✓ Mozgásukat irányítani és helyzetben tartani tudják, mozgásemlékezetük kialakult.
- ✓ Finommotorikájuk fejlettsége révén felkészültek az írástanulásra.
- ✓ Önfegyelmük, fegyelmük megerősödik, képesek a szabályok betartására.
- ✓ Egészséges versenyszellemük kialakul.
- ✓ Izmaik, állóképességük fejlett.
- ✓ Képesek problémahelyzetekben célszerű mozgásos megoldást találni.
- ✓ Dinamikus és statikus egyensúlyuk stabil.
- ✓ A labda mozgását képes követni, irányítani.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermek megismeri a közvetlen és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet alapja. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezet formai-, mennyiségi-, téri viszonyairól. Ismereteit tevékenységeiben is alkalmazza. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, ismerkedik azok védelmével, az értékek megőrzésének lehetőségeivel.

Célunk eljuttatni a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz, melyek birtokában felfedezi környezetét, s életkorának megfelelően eligazodik, tájékozódik abban.

Segíteni a gyerekeket az én és a természet, illetve én és a társadalom közötti viszonyok, kapcsolatok megértésében.

A hangsúlyt a tevékenységekre és nem az ismeretekre helyezzük: elsődleges cél a környezet állapota iránti érzékenység, fogékonyság alakítása, a környezeti harmónia létrejöttéhez és fenntartásához szükséges életvitel, szokások, értékrend megalapozása, a természet, az élőlények iránti szeretet, kímélet, a szűkebb-tágabb környezet iránt érzett felelősség felébresztése szülők és külső szakemberek bevonásával.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket is szereznek a gyermekek, melyek alkalmasak a mennyiségi-, alaki-, nagyságbéli- és téri viszonyok megismerésére, felismerésére.

Nagy figyelmet fordítunk a kiemelkedő adottságokkal rendelkező, tehetségígéretes tanköteles korú gyermekek képességeinek a kibontakoztatására.

A kompetenciák fejlesztése során célunk olyan helyzetek teremtése, melyben a gyermek megtapasztalja a közös alkotás örömét, gyakorolja a szervezést, az együttműködést, felelősségvállalást, konfliktuskezelést.

Feladataink:

- ✓ A környezet tevékeny megismeréséhez lehetőségeket, alkalmakat, eszközöket és elegendő időt biztosítunk.
- ✓ A gyermekekben igyekszünk felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében biztosítjuk az IKT-eszközöket.
- ✓ Lehetőséget adunk minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.
- ✓ Megismertetjük a helyi hagyományokat, szokásokat és a tárgyi kultúra értékeit, ezek szeretetére, védelmére neveljük a kisgyermekeket.
- ✓ Megalapozzuk a természet megismerésével a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét, hogy később természetes módon védje ezeket az értékeket.
- ✓ Felfedeztetjük a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit.
- ✓ Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- ✓ Közvetlen környezetünk felfedeztetése, tapasztalatszerzés, cselekedtetés útján.
- ✓ Madarak védelme, etetése.
- ✓ Az év kiemelt élőlényeinek megismertetése.
- ✓ Víz- és energiatakarékossági szokások kialakítása, gyakoroltatása.

A fejlesztés tartalma:

A külső világ megismerését egy-egy téma köré csoportosítva, az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket sokoldalúan, komplex módon feldolgozva állítjuk össze, mely során:

A gyerekek koruknak megfelelő ismeretet szereznek társaikról, tudják nevüket, jelüket.

Beszélgetnek az óvodai életről, a velük foglalkozó felnőttek munkájáról.

Átérzik a család fogalmát, a családi összetartozást, közvetlen megfigyeléssel megismerik a családtagok munkáját, otthon elfoglalt helyükről, korukról, lakhelyükről.

Tapasztalatokat gyűjtenek az emberi testről, a testrészekről, érzékszervekről, ezek funkcióiról, védelméről, különböző módokon megtapasztaltatjuk az orvos gyógyító munkájának fontosságát.

Megfigyelik az évszakok érkezését, felismerik és megnevezik azok jellemző jegyeit. Érzékelik az időjárás hatását az ember, az állat és a növények életére, viselkedésére. Megtapasztalják a különböző évszakok szépségeit.

Megfigyelik az általuk fogyasztott gyümölcsök, zöldségfélék jellemző jegyeit, termesztésükkel összefüggő emberi munkát, felhasználásukat, az emberi táplálkozásban elfoglalt szükségességet.

A gyerekek megismerik a ház körül élő, vadon élő, erdőben- mezőn élő, valamint egzotikus állatokat. Tapasztalataik alapján felfedezik jellemző jegyeiket, felismerik kölykeiket, megnevezik hasznukat és felhasználásuk lehetőségét.

Séta és utazás közben megismerkednek tömegközlekedési eszközökkel. Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedés szabályait és a közlekedési eszközökön való helyes viselkedést.

Séták alkalmával megtanulnak tájékozódni az óvoda környékén. Ellátogatunk a közeli intézményekhez, középületekhez, szaküzletekbe.

Tevékenységek közben megtapasztalják a környezetünkben lévő tárgyak, jelenségek színeit.

Naponta ismétlődő tevékenységekkel kapcsolva megtapasztalják a napszakokat, a hét napjait.

Felfedezik, megtapasztalják környezetünk mennyiségi-, alaki-, nagyságbeli- és téri viszonyait, összefüggéseit, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemléletük. Ennek érdekében összehasonlításokat, szétválogatásokat, sorba rendezéseket, méréseket végeznek, tapasztalatokat gyűjtenek a geometria körében is.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ Közvetlen környezetüket ismerik, biztonságban érzik abban magukat.
- ✓ Kérdésre bemutatkoznak, szüleik nevét, lakcímét tudják.
- ✓ Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, ismerik a róluk való gondoskodást.
- ✓ Életkoruknak megfelelő szinten kialakult ismereteik vannak az emberek, állatok, növények világáról.
- ✓ Ismerik lakóhelyük nevezetességeit, a község életéből fakadó hagyományokat.
- ✓ Kialakult igényük az esztétikus természeti környezet megóvására.
- ✓ Megnevezik az évszakokat és azok legjellemzőbb jegyeit.
- ✓ Az emberi testrészeket megnevezik, az érzékszervek funkcióit ismerik.

- ✓ Ismerik a növény szó fogalmát, fel tudnak sorolni legalább 5 növényt, tudják, hogy a gyümölcs az terem, és tudják, hogy az időjárás és a növények fejlődése között összefüggés van, felsorolnak néhány növényekkel végzett munkát.
- ✓ Környezetük szerint csoportosítják az állatokat, legalább 5 állatnak megnevezik jellemző tulajdonságait.
- ✓ A szűkebb és tágabb környezetükbe mozgó szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközöket megnevezik, és tudják, hogyan kell viselkedni vonaton, buszon, autóban való közlekedéskor.
- ✓ A környezetükben lévő intézmények rendeltetésével tisztában vannak.
- ✓ A színek sötét és világos árnyalatait ismerik, tudják azokat emlékezetből felidézni.
- ✓ A tárgyak jellegzetes tulajdonságait megnevezik, azokat összehasonlítják.
- ✓ Képesek a gyerekek több térbeli kiterjedési fokozatot felsorakoztatni, összehasonlítani, a különbségeket kifejezni.
- ✓ Két kiterjedést vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá, ugyanakkorává stb. tesznek vagy többé, kevesebbé, nagyobbá, kisebbé, alacsonyabbá, magasabbá stb. tesznek.
- ✓ Környezetükben felismerik a kocka, gömb alakú tárgyakat, valamint a négyzet, kör alakú síkidomot.
- ✓ Tudnak a gyerekek 10-ig cselekvéssel látható, hallható, tapintható mennyiségeket létrehozni, képesek mennyiségek számszerűségét megállapítani. Tudnak 10-et cselekedve ketté vagy többfelé bontani. Számlálásuk iránya balról jobbra halad.
- ✓ Helyesen használják a tő- és sorszámneveket.
- ✓ Megértik a pár fogalmát és önállóan képeznek párokat.
- ✓ Használják a relációs szavakat.
- ✓ A matematikai tevékenységüket szóban is képesek megfogalmazni.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A gyermeki munka óvodánkban természetes, rendszeres, önként végzett, aktív tevékenység. A munka célra irányul, a gyermek személyiségfejlesztésének fontos eszköze. A játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutat, pozitív élmények átélésével a gyerekek könnyedén, örömmel, végzik. Többnyire külső irányítással folyik, a gyermektől belső figyelmet, kötelezettségvállalást igényel.

Az egyes munkafolyamatokat fokozatosan ismertetjük meg és vezetjük be, a munka mennyiségét fokról fokra növeljük, olyan munkát bízunk a gyerekekre, melynek elvégzésére megerőltetés nélkül képesek. A munkavégzést a gyermekek fejlettségének megfelelően értékeljük.

Célunk, hogy a munkavégzés során a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz juttassuk, melyekkel a szükséges attitűdök, készségek, képességek, fejlődnek. Gyakorlás hatására alakuljon ki a munka céljának tudata, a felelősségérzet. Váljanak képessé arra, hogy számoljanak tevékenységük következményével.

Feladataink:

- ✓ Biztosítjuk a gyermeki munka végzéséhez szükséges eszközöket és az elegendő időt.
- ✓ A munka jellegű tevékenységeket úgy szervezzük, hogy azok a gyerekek számára öröm forrásai legyenek, fejlesszék a manipulációs készségüket, önállóságukat, figyelmüket, akaratukat, gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket.
- ✓ Megtapasztaltatjuk a gyerekekkel, hogy a munka során környezetük megváltoztatható, széppé tehető és erre maguk is képesek.
- ✓ Megismertetjük a gyerekekkel az adott eszközök használatát, nevét, a munka legcélszerűbb fogásait, sorrendjét.
- ✓ Kialakítjuk a szokás- és szabályrendszerét annak érdekében, hogy biztonságban tevékenykedjenek.
- ✓ Megteremtjük a munka sok-sok lehetőségét, biztosítva az önálló munkavégzést.
- ✓ Fontos feladatunk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani, saját és mások munkáját elismerni, megbecsülni.
- ✓ A munkavégzést nem erőltetjük. Feladatunk, a gyerekek belső motivációjának kialakítása. A konkrét, reális, fejlesztő, gyerekek életkori sajátosságához és egyéni fejlettségéhez igazított értékelés.

A fejlesztés tartalma:

Óvodánkban a gyermekek önmaguk ellátása érdekében, valamint a közösségért végeznek munkát.

Az önkiszolgálás mindazon tevékenységek összessége, melyet a testápolás, étkezés, öltözködés közben saját személyük körüli feladatokként végeznek, mint pl. asztal megterítése, öltözőszekrény, saját polc rendben tartása, ruhájuk hajtogatása stb.

A közösségért végzett munka magában foglalja a napos teendőit, a környezet rendjének megőrzését, rendbetételét, a csoport mindennapi életével kapcsolatos alkalomszerű munkát.

A naposság fontos közösségi megbízatás, mely feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel a gyerekektől. A naposi munka feltételeit megteremtve a tartalmát fokozatosan bővítjük, a naposok feladataikat egyre növekvő önállóság biztosításával oldják meg.

Környezetünk megszerettetése, védelme érdekében különös figyelmet fordítunk arra, hogy a gyerekek az élő környezetüket rendszeresen ápolják, melyet egyénenként vagy kisebb csoportban is végezhetnek. Az aktív, örömteli tevékenységek közben is ügyelünk arra, hogy a gyermekek rendezett környezetben éljenek, maguk körül ésszerű rendet tartsanak. Tevékenység végén korosztálytól elvárható szinten rendet tegyenek maguk és társaik után.

Az óvoda életében vannak olyan alkalomszerű munkák, melyek időről-időre ismétlődnek, illetve néha-néha esetlegesek. Alkalomszerű tevékenységnek tekinthető a környezet rendjének biztosítása, segítés óvodapedagógusnak, dajkának, egymásnak, ajándékkészítés, egyéb megbízatások. Ügyelünk arra, hogy minden kisgyermek önkéntes jelentkezés alapján kapjon megbízatást.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ Az önkiszolgáló tevékenységet önállóan végzik: önállóan öltöznek, ki- és begombolják ruhájukat, megkötik a szalagokat, cipőfűzőt, cipőjüket letisztítják.
- ✓ Környezetük rendjére figyelnek, rendben hagyják maguk után: játékokat, foglakozási eszközöket helyre rakják, önálló szekrényeikben rendet tartanak, kiságyukban megigazítják az ágyneműt és a pizsamát, tisztálkodási eszközeiket tisztán tartják, ügyelnek a mosdó tisztaságára.
- ✓ Közösségért szívesen vállalnak munkát önként jelentkezés és megbízás alapján. Részt vesznek a terem, a tornaterem, az udvar rendezésében.
- ✓ Segítenek társaiknak, megosztják maguk között a munkát.
- ✓ Munkaeszközöket megnevezik, ismerik a velük való munkavégzés folyamatát.
- ✓ Feladataikat kitartóan véghez viszik.

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A gyermeki tevékenység összetett, sokrétű folyamat, amely során a gyermek tanul, ismeretei a cselekvésben rögzülnek. A gyermek számára a játék, a munka és a tanulás között nincs különbség, mindhárom az öröm forrása lehet.

A gyerek az élete minden percében tanul és minden élvezhető perc játék a számára.

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzáson alapuló tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és az óvodapedagógus által kialakított környezetben, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az óvodáskor elején a gyermekeket elsősorban érzelmeik vezérlik.

Mozgásos és manipulációs tevékenységeik közben tapasztalhatják a valóságot. Környezetükből annyit ismernek meg, amennyit érzékszerveik felfognak.

Az óvodai tanulás folyamatában a gyermekek cselekvő aktivitás, közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, a kreativitás lehetőségének biztosítása révén jutnak ismeretekhez.

Célunk a képességek olyan rendszerének kialakítása, amely révén az érzelmileg motivált, cselekvő gondolkodási szintről eljutnak a gyermekek a fogalmi gondolkodás szintjére. A tanuláshoz való pozitív viszony a belső motiváció megalapozása, kiemelkedő tanulási képességek felismerése és fejlesztése. Nevelőmunkánk során célunk, hogy megalapozzuk az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciákat, melyek segítik a korszerű ismeretszerzést és feldolgozást.

Feladataik:

- ✓ Biztosítani a tanuláshoz szükséges képességek megalapozásához, fejlesztéséhez érdekes, élményt nyújtó, jó hangulatú tevékenységeket, sok-sok cselekvéssel, mozgással, sokoldalú érzékelés lehetőségével.
- ✓ Komplex módon figyelembe venni a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait.
- ✓ A tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatában támaszkodunk a gyermekek önkéntelen figyelmére, kérdéseire, megfigyeléseire, kíváncsiságukra.
- ✓ A fejlődést állandó folyamatnak tekintjük, figyelembe vesszük, hogy az egyik gyermek az egyik, a másik gyermek a másik területen fejlődik gyorsabban.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ✓ A gyerekek többsége azonosul az óvodapedagógus által meghatározott feladattal, maguk is igénylik azt.
- ✓ Kialakul bennük az az igény, hogy a kapott feladatot lelkes igyekezettel megkezdjék, egyéni ütemben, esetenként visszacsatoló buzdítással végezzék és sikerrel befejezzék.
- ✓ Érdeklődésüket mindvégig megtartják.
- ✓ Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása.
- ✓ Különböző létszámú csoportokban – páros-, mikrocsoportos- és csoportos foglalkozásokon - együttműködésük kezd megjelenni.
- ✓ Feladathelyzetben társaikat nem zavarják, képesek védekezni a zavaró tényezők ellen. Késleltetett feladathelyzetben néhány percig csöndben várnak, legfeljebb néhányszor szólnak társaikhoz, felnőtthöz.
- ✓ Kialakulóban van szándékos figyelmük.
- ✓ Megadott szempont szerint önálló megfigyeléseket végeznek, összefüggéseket fedeznek fel.
- ✓ Élményeiket, tapasztalataikat elmondják, mások meghallgatásában önfegyelmük jó.

VII. INNOVÁCIÓS PROGRAM ÉS ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELE

Nevelőtestületünk elkötelezett híve a pedagógiai innovációnak, mely értelmezésünk szerint egyfelől változás, változtatás egy állandó kialakult gyakorlaton. A változtatási magatartás egy tudatosan tervezett fejlesztés igényével történik, amely szerint jobb, eredményesebb, hatékonyabb lesz az új gyakorlat a korábbihoz képest. Az innovációk egyes, jól megfogalmazott konkrét területekhez kapcsolódnak, nem irányulnak a rendszer egészére.

Kiemelt intézményi projektek

Címe: „Környezettudatos magatartás és fenntarthatóság elve az óvodánkban.”

Záróesemény: Zöld nap

Az innovációs program személyi feltételrendszere:

Az óvoda innovációs programja az adott személyi feltételek mellett megvalósítható, az óvoda dolgozói közötti fokozott együttműködés nélkülözhetetlen. A megvalósuló innovációs projektbe bekapcsolódhatnak más óvodai csoportok is, közösen is szervezhetnek programokat. Ez a projekt nagyfokú szakmai együttműködéssel valósul meg. Az innovációs program megvalósításába családokat és külső szakembereket is bevonunk.

Az innovációs programok tárgyi feltételrendszere:

Az innovációs program az óvodai nevelésünk meglévő tárgyi feltételeinek maximális kihasználásával megvalósítható. A programok a mindenkori témának megfelelően, kihelyezett helyszíneken is szervezhető, melyről a szülőket a projekt indításánál tájékoztatjuk.

A dokumentum tartalmi elemeinek módosítására törvényi változás, valamint a nevelőközösség többségének javaslata alapján kerülhet sor.

Ph. ……

Almási Barbara
főigazgató

Intézmény OM- azonosítója: 203432

Egyetértését kinyilvánító:

A Pedagógiai Programban foglaltakkal az intézmény fenntartója egyetért.
Az egyetértés tényét a Tiszaug Község Önkormányzatának Képviselő-testülete …/2025.(IX.24.) számú határozatával, a polgármester hitelesítő aláírásával tanúsítja.

Ph. ……

Madari Márton
polgármester

Megismerési záradék:

Nevelőtestület nevében:

……
Szendrei Mariann

Alkalmazotti közösség nevében:

…….
Veresné Györe Melinda

Szülői szervezet nevében:

…….

Hatályos: a kihirdetés napjától, 2025. szeptember 1-től.

A dokumentum jellege: Nyilvános
Megtalálható: Az intézmény irattára, vezetői iroda, Szentkirályi Közös Önkormányzati Hivatal Tiszaugi Kirendeltsége.

Iktatószám: